

ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI
KÖZPONT
KEREKERDŐ ÓVODA
Helyi Óvodai Programja

2768 Újszilvás, Szent István u. 2.
Telefon: (+36 53) 387-001 / 22
e-mail: ujszilvasovoda@gmail.com
Web: www.ujszilvas.hu/kerekerdoovoda

I. BEVEZETŐ

1. Törvényi előírások figyelembe vétele

Programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja (A Kormány 363/2012 (XII.17.). Korm. Rendelete 2012.)
- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- Az Óvodai Nevelés Programja (Országos Pedagógiai Intézet 1989.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. Évi XXXI. Törvény
- A gyermeki jogok ENSZ alapegyezmény 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-

oktatási intézmények működéséről / módosításokkal egybeszerkesztve

- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelethez
- AZ Újszilvási Általános Művelődési Központ módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító Okirata

Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

Jelen módosítás alapja a 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről, és a 363/2012 (XII.17.) Kormány rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

2. Küldetésnyilatkozatunk

Intézményünk működése Újszilvás község egy óvodájában folyik. Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épülő, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és megpróbálunk megfelelni a mindenkorai társadalmi elvárásoknak. Munkánk során célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek nyugodt, szeretetteljes, családi légkörben nevelkedjenek. Mindezt **a családokkal közösen végezzük**, a partnerközpontú működési szemléletet követve.

Nevelési elképzelésünk lényege, hogy az **óvodai nevelést egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük**, amelynek törés nélkül kell folytatódnia az iskolában, illetve azt követően az élet során.

Mint nevelési intézmény **ellátjuk az óvó-védő, szociális, nevelő-fejlesztő feladatokat**. Pedagógiai funkcionkat tekintve pedig felvállaljuk az iskolai életre való előkészítést úgy, hogy az iskolába kerülő **gyermekeink olyan pszichés fejlettséggel rendelkezzenek, amely a tanulásra, mint fő iskolai tevékenység formára alkalmassá teszi őket**.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink az iskolai élet megkezdésére rendelkezzenek megfelelő **kompetenciával - önismerettel, önértékelő képességgel, tudjanak önállóan gondolkozni, testi-lelki-szellemi fejlettségük** megfelelően az óvodáskor végére elérendő szintnek.

Kiemelten kezeljük a **gyermekek saját egészségükhöz és a természeti környezethez való viszonyának pozitív alakítását**.

Valljuk, hogy **a gyermek, érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás szándékával rendelkező lény**. Amennyiben nem vesszük el a kedvét és kihasználjuk életkori sajátosságait, jó esélyünk van rá, hogy mindent megtanuljon, amire szüksége lehet.

Elutasítjuk a gyermektől idegen, felnőtt léptékű, mennyiség-centrikus, kényszerítő – fegyelmező pedagógiát.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfelelő **alternatívákat, tevékenységeket, cselekvés általi tanulási lehetőségeket kínálunk.**

Építünk az óvodáskorú gyermekek sajátos tevékenységeire, mint **játék, mozgás, vers, mese, rajzolás, kézimunkázás, ének - zene, természet- és állatok gondozása, védelme.**

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, **összességében és egységesen is tükröződjön a környezeti sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása.**

Munkánkat szolgáltatásnak tekintjük, folyamatosan képezzük magunkat, hogy egyre magasabb színvonalon tudjunk dolgozni. Ezt bizonyítja az is, hogy intézményünkben országosan elismerten működik a minőségfejlesztés, mely iránt valamennyien elkötelezettek vagyunk.

Alapvető szemléletünk, hogy „minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető”

Az intézmény valamennyi
dolgozója

3. Az óvoda bemutatása

Kerekerdő Óvoda Újszilvás

Óvodánk Újszilvás községben helyezkedik el. A község közel 3000 főt számlál. Intézményünk 1969-ben 2 csoportos óvodának épült. 1976-ban 1 csoportszobával, vizes blokkal, 300 adagos konyhával és kiszolgálóhelyiségeivel bővült. 2007-ben a Regionális Fejlesztési Operatív Program keretében felújításra került óvodánk, 75 férőhelyről 100 férőhelyre módosult a befogadási képessége. 1 csoportszobával, emeleti szinttel, fejlesztő szobákkal, orvosi szobával, betegszobával, tornaszobával bővült. Intézményünk célszerűen berendezett, tágas udvara, az év minden szakaszában biztosítja a gyermekek számára a szabadban a játék lehetőségét. Nevelőmunkánkban jelentős szerepet játszik a helyi hagyományokra való támaszkodás. Intézményünk jelenlegi formáját, az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja alapján, valamint a Kompetencia alapú nevelés óvodai programcsomagjának megvalósításával nyerte el.

2009-ben kapcsolódtunk be a kompetencia alapú oktatásba, mely nagy kihívás és egyben feladat volt a számunkra. A kemény munka sikerrel járt, hiszen kidolgozásra került az intézmény saját innovációja, valamint „jó gyakorlat”-ai is. 2011 óta aktívan részt veszünk az **EDU-COOP Pedagógiai Intézet** hálózati tanulás programjában, melynek eredményeként a kompetencia alapú nevelési, oktatási programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény, referencialhellyé minősültünk.

Intézményünk két Jó gyakorlattal rendelkezik, melyek a kompetencia alapú oktatási programunkhoz kapcsolódnak. Sokrétű feladataink közt fontos a gyermekek tiszta és esztétikus környezetben történő egészséges életmódra nevelése, környezetük megismertetése és annak szeretetére, védelmére nevelése. A 2011-es évtől büszkén viseljük a megtisztelő **Zöld Óvoda** címet.

A mozgás, a játék, a változatos tevékenység, az egyéni bánásmód biztosítja az örömteli óvodai éveket, melyek alatt a gyermekek számára észrevétlenül alakulnak, fejlődnek a későbbi sikeres élethez szükséges készségek, képességek.

A szocializáció szempontjából alapvető a jó szokások és viselkedési formák kialakítása, egymás segítésére, elfogadására törekvés. Ehhez a szemlélethez méltó küldetésnyilatkozatunk mottója is:

„minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető”

Célunk, hogy gyermekeink találják meg helyüket a környezetükben, az őket körülvevő világban.

Fő hangsúlyt kap a környezet megismerése, mint élettér, amelyben tájékozódni, eligazodni képes a gyermek. A megszerzett tapasztalatok, élmények pozitívan jelennek meg személyiségükben. A gyermek tevékenysége során egyre több tapasztalatot szerezve, egyre jobban eligazodik az őt körülvevő világban, beletanul abba.

Óvodánk tárgyi felszerelését tudatosan bővítettük a módosított program megjelenése óta, ezért a helyi programunkat gyakorlatilag különleges anyagi ráfordítás nélkül meg tudjuk valósítani.

Meghatározó körülmény, hogy a magasan képzett óvodapedagógusok mindegyikének van valamilyen speciális érdeklődési köre, amit az évek során „mesterséggé” formált.

Sokrétű feladataink közt fontos a gyermekek tiszta és esztétikus környezetben, korukhoz és fejlettségi szintjükhöz igazodva egészséges életmódra nevelése, környezetük megismertetése, annak szeretetére, védelmére nevelése. A mozgás, a játék, a változatos tevékenység, az egyéni bánásmód biztosítja az örömteli óvodai éveket, melyek alatt a gyermek számára észrevétlenül alakulnak, fejlődnek későbbi sikeres életéhez szükséges készségei és képességei.

A szocializáció szempontjából alapvető a jó szokások és viselkedési formák kialakítása, egymás segítésére, elfogadására törekvés.

A változások az óvodai nevelésben újabb értékrendek megfogalmazását indokolják, melynek alapelveit az „Óvodai nevelés Országos Alapprogramja” határozza meg.

A csoportok szervezésénél a homogén (egy korosztályt felölelő) csoport kialakítására törekszünk, de nem zárkozunk el szükség esetén a vegyes csoport létrehozásától sem, mivel a

községben is csökken a születendő gyermekek száma. Felmenő rendszerű óvodai nevelés és iskolai életmódra felkészítést folytatunk.

Épületünkben Családi Napközi is működik, mely szintén Önkormányzati fenntartású.

Nevelőtestületünk a nevelési törvény bevezetése óta él a lehetőséggel, hogy sajátosságainak megfelelően, belső fejlesztő munka révén alakítsa ki a nevelés helyi rendszerét óvodánkban.

A fenntartó által kiadott alapító okirat szerint alapfeladat a községben lakó óvodáskorú gyermekek ellátása, iskolai előkészítése. Vállaljuk az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (súlyos Tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar), valamint az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelését, iskolai előkészítését. További feladatként látja el óvodánk a tankerületi szakértői bizottság által diagnosztizált beilleszkedési, magatartási nehézséggel, tanulási nehézség veszélyeztetettséggel küzdő gyermekek preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos fejlesztését, gyógypedagógus segítségével.

Az óvoda, mint nevelési intézmény nem függetlenítheti magát a környezeti hatásoktól, mely mindig meghatározza kultúrájának, szokásainak értékrendjével nevelési célkitűzéseinket. Be óvodázási körzetünk az egész falu, Az itt élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér. Többségben vannak a rossz szociális és anyagi körülmények között élők. Mivel községünk tipikus mezőgazdasági település, nevelőmunkánkat is ehhez a helyzethez igazítottuk. A nevelők megpróbálják segíteni a nehéz körülmények között élő hátránnyal induló gyerekek felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintik a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztését is.

Nevelőmunkánkban jelentős szerepet játszik a helyi hagyományokra való támaszkodás.

Jelenlegi formáját „Az óvodai nevelés országos alapprogramja”-nak figyelembevételével és a Kompetencia alapú óvodai programcsomag alapvetéseit figyelembevételével nyerte el. Programunk a gyerekek megismertető tevékenységét veszi alapul, köré szervezzük a pedagógiai, pszichológiai feladatokat.

"Őszintén hiszem, hogy a gyermek és az őt irányítani szándékozó felnőtt számára nem annyira a tudás, mint inkább az érzés a fontosabb. Ha a tényekből, mini magokból fejlődik ki a tudás és bölcsesség, akkor az érzelmek és benyomások képezik azt a termékeny; talajt,

*amelyben a mag kifejlődik. Sokkal fontosabb kikövezni a gyermekeknek az ismeretszerzés felé vezető utat, mint elhalmozni őt olyan tényekkel, amely feldolgozására még nem elég érett,.. "*Rachel Carson: Csodaérzék (1956.)c. könyvéből

Célunk: hogy gyermekeink találják meg helyüket a környezetükbe, az őket körülvevő világban.

Fő hangsúlyt kap a környezet megismerése, mint élettér, amelyben tájékozódni, eligazodni képes a gyermek. A megszerzett tapasztalatok, élmények megjelennek mindennemű tevékenységben. Tevékenysége során egyre több tapasztalatot szerezve, egyre jobban eligazodik az őt körülvevő világban, beletanul a világba.

A program kiindulási vonala a **környezeti nevelés és a néphagyományok ápolása**, mert a gyermekkorban szerzett ilyen irányú tapasztalatok mélyen nyomot hagynak a gyermekben, személyiségének gyökerei ebbe a talajba kapaszkodva segítik őt sikeres, környezetét, nemzetét szerető emberré válni.

Az intézményünk egyedi, más intézmények számára példaértékű, működésében koherens, befogadó pedagógiai gyakorlata gyermekközpontú, szervezeti innovációval rendelkező és ezt szolgáltatásaiban publikálni, valamint átadni képes.

Referenciaintézménnyé válásról:

A társadalmi környezet változásai – információrobbanás, a globalizáció, a tudástartalmak gyors változása és a demokratizálódási folyamat – szükségessé tették az intézmények szerepének újra értelmezését. Pedagógus közösségünk valamennyi tagja, mint ahogyan településünk is megújulni vágyó, innovatív szemlélettel bír. Napjainkban új és újabb

megoldások születnek a pedagógia terén, ötletek sokasága jelenik meg a szaklapokban, interneten. Szükségessé vált a

szakmai megújulás, hiszen körülöttünk minden villámgyorsan változik, átrendeződnek az értékek, az emberek életvitele, életfelfogása, a tanulás minősége megváltozott.

A gyermekének jót akaró szülő már aligha képes eldönteni mire is szocializálja gyermekét, mi vár rá húsz év múlva, mikor a hosszú tanulás-felkészülési időszak végén kilép majd az ÉLETBE. Nincs kitaposott út. Egyre fontosabbá válik a kívülről jövő nevelés.

Kollektívánk a kompetencia alapú programcsomag bevezetésében látja hosszú távú megvalósítását. Nevelő-képességfejlesztő szemléletünkkel a helyi szükségleteinket, a mi

óvodánkba járó gyerekeket és családjukat kívánjuk szolgálni. Témáink feldolgozása során kibontakozott a gyerekek aktivitása, érdeklődése, kíváncsisága.

Valljuk azt, hogy valódi ismeretszerzés az, amit a gyermek maga fejt meg, maga fedez fel, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei szerint.

A kompetencia alapú programcsomag beépül a helyi nevelési programba.

Új módszerek színesítik a napi munkát, fejlődik módszertani kultúránk, gazdagodtak a gyerekek ismeretei, több élményt éltek át, nyitottabbak, mélyültek érzelmeik, fejlődtek erkölcsi értékeik, toleranciájuk.

A pályázat megvalósítási folyamatának jelen állása szerint nevelőtestületünk tagjai megszerezték azokat a továbbképzési tanúsítványokat, melyek segítségével intézményünk felkészült a referencia-intézmény eljárásainak adaptációjára. Pedagógusaink több képzésen vettek részt: Projektpedagógia; Hálózati együttműködések; Felkészítés a mentorálás mesterségére; PR tevékenységek és célirányos kommunikáció; Hálózati együttműködések és kapcsolatok.

Technikai feltételrendszerünk is kiépült a pályázati forrás segítségével. Infrastrukturális eszközökkel tudtuk színesíteni óvodánkat, mely megkönnyíti pedagógiai és projekt munkánkat egyaránt.

A térségben szinte egyedüli óvodaként, nagy reménnyel tekintünk a minősítő eljárás elé. Hisszük, hogy szemléletünk, szakmai értékeink, kollégáink tapasztalata meghozza a várt eredményt.

4. Az óvoda irányítása, szervezeti struktúrája

Az óvoda hivatalos elnevezése: ÁMK Kerekerdő Óvoda

Címe: 2768. Szent István út.2

Telefon: (53) 387- 001 (22-es mellék)

Fenntartó: Újszilvás község Önkormányzata

Az óvodaalapító okiratának száma, kelte:265/1995. **Módosítva:**65/2012. (IX.05.)

Az óvoda vezetője: az Általános Művelődési Központ igazgatója.

Feladatköre: Az oktatási törvény alapján munkaköri leírásban foglaltak szerint, részben önálló gazdálkodó, egyszemélyi felelős vezető, önálló bérgazdálkodó.

Megbízása időtartama: határozott idejű

Megbízó: Újszilvás Község Képviselő testülete

Nevelőtestület:

A nevelőtestület a köznevelési törvény alapján a nevelési - oktatási intézmény pedagógusainak közössége, nevelési-oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. Nevelési és oktatási kérdésekben, az intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, valamint a törvényben és már jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyébként, pedig véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekkép

A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését meghatározzák a veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei valamint a környezeti hatások.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvoda kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.

Jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarati tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája.

A Kerekerdő Óvodában a Pedagógiai Program megvalósításával az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző:

- az összerendezett, harmonikus mozgás,
- a nyitott érdeklődés,
- a differenciált érzékelés és észlelés,

- a kialakult testséma, én tudat és téri tájékozottság,
- a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat.
- együttműködés a társakkal, felnőttekkel.

2. Óvodakép

A gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek alakítása optimális feltételekkel, vidám, boldog, örömteli, szabad, játékos, bizalmas óvodai életben valósulhat meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez.

Az óvoda három főszereplője, a gyermek, az óvodapedagógus, a szülő.

Az óvoda kiegészíti a család nevelési feladatainak ellátását. Óvodánk nyitott a szülők számára, betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe, szülői értekezletek, fogadó órák, közös programok, nyílt ünnepek alkalmával.

A Kerekerdő Óvodában dolgozó óvodapedagógusok és alkalmazotti közösség tagjai is megtalálják az óvodások fejlesztésének szépségét, egyediségét, valóra tudják váltani emberi és pedagógiai törekvéseiket, és átlátják a nevelés távlati céljait is. Nevelőtestületünk szakmai tudására, saját emberi erőforrására, adottságára, végzettségére támaszkodva, a mai kor társadalmi igényeinek megfelelően korszerű, a nevelés távlatait is figyelembevevő óvodai nevelőmunkát végez.

Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Ez alapján az óvoda gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkőről, sokszínű, életkor specifikus tevékenységekről, kiemelten a játéktevékenységekre.

Segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Migráns, nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését és ápolását, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integrációját.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

- Egészséges életmód kialakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés megvalósításán belül feladatunknak tekintjük a pszichikus funkciók és részképességek fejlesztését.

1. Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program

Cél:

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének (komplettálásának) szorgalmazását szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű *a gyermek egészséges táplálása*. Az óvodai étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkezését biztosító Községi Konyha vezetőjével havonta történik egyeztetés az étlap összeállításáról, melyhez az ANTSZ ajánlást vesszük figyelembe. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az *öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából* kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alapélelmiszer-csoportokban található *szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná*. Az óvodai élelmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (Konyha vagy a család biztosítja).
- Szerveznek az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldség-napot.
- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a *haszontalan ételek és italok étrendbe állítását*, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, (pl projektek), játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
- A nevelési év során legalább 3 alkalommal kerül lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből. Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.

Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért

Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, napfény kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-2 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénéjé a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására

javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport

szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénias szabályok betartatása a gyermekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.

A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente kétszer tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

A Szakértői Bizottság pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki évi rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális pszichológiai terápiára fogadja őket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint
- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt

ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz a nevelői szobában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Általános Művelődési Központ Kerekerdő Óvoda
Újszilvás, Szent István u. 2
OM: 032343
Telefon: (53) 387-001/ 22 mellék
Honlap: www.ujszilvas.hu/kerekerdoovoda/
E-mail: ujszilvas-ovoda@freemail.hu

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Kultúráltan étkezik

Helyesen használja az evőeszközöket

Önállóan használja a vécét

Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít

Szükség szerint használja a zsebkendőt

Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja

Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne

Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri

2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

2.1 A befogadás

Cél:

Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.

Megkönnyíteni a szülőktől való elválást, biztosítani a folyamatosságot a bölcsödéből érkezőknél.

Megismertetni a gyerekeket új környezetükkel, eközben érzelmi bázist találjanak bennünk, óvónőkben.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, folyamatos befogadás.

Az óvónők és szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.

Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad a szülőknek.

Bemutatja az óvodai nevelés törekvéseit.

Megbeszéli az óvodakezdés ütemezését, ismerteti, hogy kit, mely napokon hoznak be először az óvodába. Megbeszéli az átadás, búcsúzás körülményeit is. Ezzel a szülők előkészítő munkáját támogatja.

A csoportvezető párok közösen készülnek az **új gyermekek fogadására**: a csoportszobák berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása.

A csoport feltöltése során a követi az alábbi sorrendet: először a családi napköziből jövő gyerekeket fogadja. Utánuk érkeznek a családból jött gyerekek, hogy őket már egy nyugodtabb, összszokottabb csoport tudja fogadni.

A családi környezetből érkező gyerekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos, mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével.

A vegyes csoportokba már járó gyermekeket felkészíti az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezteti, hogy várta már, és örül az érkezésének. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy **pozitív érzelmi hatások** ériék őket már az előzetes óvodalátogatásuk során is. Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze az első pillanattól.

Szeretetteljes óvónői magatartással, fokozott törődéssel, az **egyéni bánásmód** érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Engedi, hogy a gyerekek kedvenc játékaikat vagy a szívükhöz nőtt kedves holmit magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadjuk.

Barátságának elfogadtatása által az óvodai élet megkedveltetésére törekszik. Közös játékokat, élményeket és tevékenységeket biztosít, amelyekben szívesen vesznek részt az új gyermekek is. Kooperatív magatartással a gyermekek **beilleszkedő-, és alkalmazkodó készségét erősíti**. Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődéseknek segítségével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik.

A befogadás időszakában megfigyeli, hogy

- a gyermek miként fogadta el az új környezetet,
- hogyan reagált a szülőtől való elválásra,
- magára talált-e a játékban,
- hogyan alakult a kapcsolata az óvónővel,
- hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
- hogyan reagált a társakra.

2.2 A gyermekek érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelése

Cél:

Derűs, vidám, élményekben gazdag, szeretetteljes érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott óvodai légkör és kapcsolatrendszer alakulása, amelyben a gyermekek jól érzik magukat, és lehetővé válik pozitív tulajdonságaik minél teljesebb kibontakozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítése, társas szükségleteik kielégítése.

- A szociális érzékenység fejlesztése.
- Az erkölcsi és akarati tulajdonságok alakítása.

Fontos szerepet tulajdonít mintaadó személyiségének és irányító tevékenységének. A közte és a gyerekek között létrejövő érzelmi kötődésre építve saját maga modell értékével hat és teremti meg a feltételeket a gyermekek között kialakuló őszinte, biztonságos, toleráns egymás mellett éléshez. Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek és gyermek-gyermek kapcsolatot a pozitív attitűd jellemezze. Az intézmény összes alkalmazottjával mintát ad a kommunikációra, bánásmódra. Arra törekszik, hogy gyermekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bányon, találja meg a gyermekben azt az egyedi képességet, megnyerő tulajdonságot, mely a fejleszthetőség alapját képezi. A gyermekkel megéreztetni, később elfogadtatja mit, miért tart helyesnek, illetve utasít el. Kialakítja a társaikkal való **együttjátszás, egymáshoz való alkalmazkodás** normáit. A gyermekeket a különbözőségek elfogadására és tiszteletére neveli. Az együttjátzó barátok és kisebb csoportok között segíti az együttműködést. Együtt örül a közös óvodai eseményeknek, ünnepléseknek. A társas együttélés szokásait, szabályait fokozatosan megismerteti. Az én tudat alakulását és az **én érvényesítő törekvést** segíti. A gyermek **önmagához való viszonyát, énképét, önismeretét, önértékelését, önirányító képességét** fejleszti. A társak elfogadását, a társas viselkedés megtapasztalását, a kultúrált érintkezési formák megismertetését, gyakoroltatja. Kialakítja a gyermekek pozitív érzelmi viszonyulását az óvónő által közvetített szabályokhoz, értékekhez és a fejlesztő tevékenységekhez. A gyermekek erkölcsi tulajdonságát fejleszti a nevelési helyzetek tudatos kihasználásával, az óvodai élet helyes szervezésével. **Udvariasság, önzetlenség tulajdonságát** alakítja a felnőttek mintaadásával, a természetes élethelyzetek tudatos felhasználásával.

A gyermekek **akaratát fejleszti** a pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben, a munka jellegű tevékenységekben. A változatos, érdekes és játékos feladatok végzése közben önállóságot, önfegyelmet, önbizalmat, önbecsülést fejleszt. A kitartást, pontosságot, feladattudatot, szabálytudatot, önértékelést alakítja. A társas együttélés szabályait, szokásait gyakoroltatja a csoport fejlettségi szintjén. Szükség esetén speciális szakemberek bevonását

kezdeményezi (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek).

Megismerteti a gyermekekkel a lakóhely szűkebb és tágabb környezetét.

2.3 Az értékelés és jutalmazás:

Cél:

A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az értékelést fontos személyiség és közösségalkakító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermekek átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum egy alkalommal a gyermekenként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Jól érzi magát az óvodában csoporttársaival, a csoportban dolgozó felnőttekkel.

Elfogadja és tiszteli a gyermekek különbözőségeit.

A csoport kialakult szokásrendszerét betartja

Önbizalma megfelelő.

Feladat és szabálytudata kialakult

Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik

Az udvariassági formák betartásával kommunikál

Tiszteli, becsüli szülőföldjét.

3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés

Cél:

Változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkedése természeti és társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességei. Mindez spontán érdeklődésére és ösztönös tudásvágyára, kíváncsiságára élményeire alapozva az egyéni sajátosságokat

figyelembe véve cselekvésbe ágyazva történik. Cél az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az értelmi képességek fejlesztésének feladatai:

- ☞ érzékelés, észlelés,
- ☞ emlékezet,
- ☞ gondolkodás.
- ☞ beszéd és kommunikáció-fejlesztés.

Minél **több érzékszervre ható tapasztalatszerzést**, megfigyelési lehetőséget biztosít a gyermekeknek. Sokoldalúan fejleszti az auditív, vizuális, taktilis érzékelésre épülő képességeket. Lehetőséget teremt a dolgok, jelenségek **természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben** való megfigyelésére és gyakorlásra. Mivel 3-7 éves korban a vezető szerep a látásé, ezért a vizuális funkciók fejlődését fokozottan figyelemmel kíséri. Az önkéntelen figyelemtől és spontán emlékezettől a szándékos megfigyeléshez és emlékezetbe véséshez, majd felidézéséhez vezető utat sok játékos tevékenységgel segíti elő, az emlékezet, szándékos figyelem terjedelmét növeli.

Fejleszti a képzeletet és fantáziát sok valós élmény nyújtásával, valamint mesehallgatással, és játék biztosításával. Nyitott, játékos helyzetek teremtésével többféle megoldás keresésére ösztönzi a gyermekeket.

Az ingerek cselekvő és kísérletező jellegű feldolgozásával megalapozza a későbbi problémamegoldó gondolkodás kialakulásának feltételeit.

A problémák változatos megfogalmazásával az egyéni válasz keresésére ösztönöz, mellyel a szabad önkifejezés (a kreativitás: érzékenység, eredetiség, átdolgozás, könnyedség, hajlékonyság, kidolgozás) lehetőségét teremti meg.

Élmény gazdag környezetet teremt, anyanyelvi játékokat szervez, amelyekben:

- Beszédszerve ügyesedik
- Beszédkedve erősödik
- Hallás, beszédhallása fejlődik
- Auditív ritmusa és emlékezete bővül
- Fonológiai kódoláshoz szükséges képességek megalapozódnak.
- Állandó lehetőséget biztosít a kérdéseknek-válaszoknak

A személyes példa, a helyes minta adása kiemelt jelentőségű.

Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportlétkör kialakításával eléri, hogy a gyerekek szívesen és bátran beszélnek, kérdeznek a felnőttektől és társaiktól egyaránt.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket.

Probléma helyzetben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik

Képes időrendiséget felállítani

Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni

Képről mondatokban beszél

Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.

Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.

Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani

Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését

Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

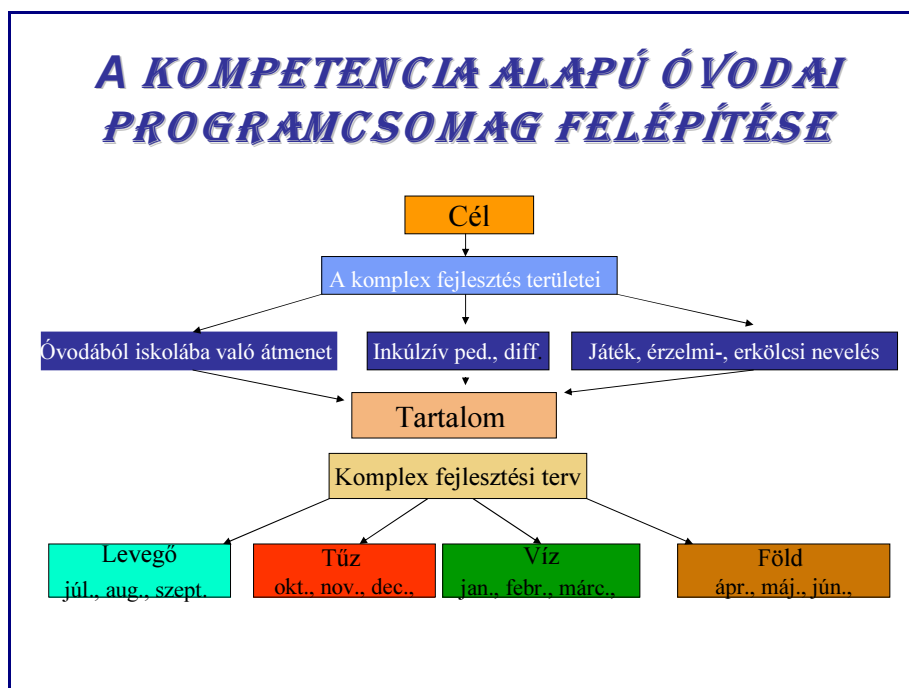

4. Óvodánk Kompetencia alapú programjának kialakulása, felépítése, alkalmazása az óvodai nevelés országos alapprogramja (A Kormány 363/2012 (XII.17.). Korm. Rendelete) alapján

Intézményünk megnyerte a [TÁMOP-3.1.4 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben](#) c. pályázatot.

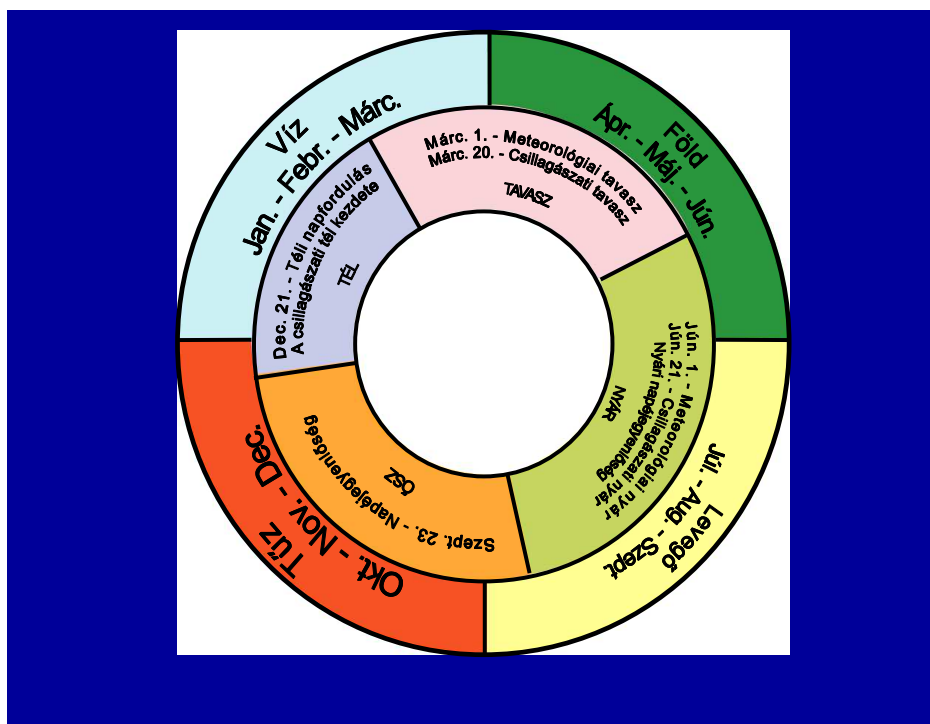
Óvodánkban 2009. decembere óta folyik a kompetencia alapú oktatás. A program számos új módszert és lehetőséget alkalmaz, az oktatás, nevelés területein. A témaköröket nem az évszakok köré rendezzi, hanem a négy őselem köré: Levegő, Tűz, Víz, Föld.

A program segítségével ötvözzük az általános nevelési elveket az alábbi programcsomag segítségével ötvözve az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában lefektetett elvárások figyelembevételével, intézményünk saját arculatát kialakítva.

Évszakok és őselemek kapcsolata

5. Az óvoda átfogó, globális nevelési terve

Az óvodai nevelés célja

- A gyerekek kötődésének formálása és erősítése a helyi társadalom életébe való bekapcsolásukkal (elsősorban az óvodai csoporton és a családon keresztül.)
- Kiegészítve és tiszteletben tartva a családi nevelést, benne még jelenlévő hagyományokat erősítve nevelünk a MINDENNAPI ÉLETTEL A MINDENNAPI ÉLETRE!
- Az óvodáskor végére alkalmasak legyenek az iskolai életre: testi-lelki-szellemi és szociális vonatkozásban.

- Programunkkal segítjük a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű gyerekek beilleszkedését.
- **„Minden gyermek más”**

- Cél: Mindenkít a saját szintjének maximumára eljuttatni, amely szemléletváltást és fokozott differenciálást jelent. Az együttnevelés tudatosan választott út.
- Nevelőmunkánkkal hozzájárulunk ahhoz, hogy hagyományait, és környezetét ismerő és tisztelő, környezetével kiegyensúlyozott viszonyban élő. embertársait szerető felnőttekké váljanak.
- **A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése,** amely magában foglalja:
 - **a teljes gyermeki személyiség fejlesztését** a tevékenységeken keresztül.
 - **az életre való felkészítést** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Pedagógiai alapelveink

1. Nevelésünk alapfeltétele a családi légkör.
Óvodai életünk: - nyitott
- bizalmas
- szeretetteljes

2. Tiszteletben tartjuk a gyerek: - egyéniségét,
- érdeklődését,
- önállóságát,
- autonómiáját.

Segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését.

3. Programunkkal a helyi szükségleteket az óvodánkba járó gyermeket és családját kívánjuk szolgálni.

- Bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatási nyújtunk a családi neveléshez.
- A családokkal közösen gazdagítjuk a gyerek tapasztalatait, élményeit
- Számba vesszük a gyereket érintő pozitív családi eseményeket.

4. Óvodai nevelésünkkel törekszünk a tevékenység központúságra:

- A gyermek a legkülönbözőbb tevékenységek közül válogathat;
- Az óvónők által kezdeményezett program igazodik az életkor követelményeihez, életkori sajátosságokhoz;
- Az óvodai tevékenységek alapjai:
 - a természet körforgása,
 - a természet változásai,
 - a hozzájuk kapcsolódó jeles napok, népszokások.

5. Komplexitásra törekszünk az óvodai nevelés egész folyamatában.

- Az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban sajátítják el a gyerekek, úgy ahogy a valóságban előfordulnak.

6. Az óvodai nevelés területei tevékenység formái között szoros összefüggés van;

Meghatározó szerepet szánunk:

- környezetismeret,
- környezetvédelem.,
- néphagyomány,
- játék,
- mozgás,
- anyanyelv.

Az óvodai programcsomag fogalma

Egy adott **céllal létrejövő** tanulási-tanítási folyamat megvalósítását szolgáló teljes **eszközrendszer**.

Magában foglalja a folyamat **tervezését, szervezését és értékelését** segítő eszközöket.

Specifikus rendszerelemek

- **Műfaj**
- **Szellemiség**

- **Cél**
- **Feladat**
- **Tartalom**
- **Komplexitás**
- **Koncepció**
- **Ajánlás**
- **Eszköz**
- **Terjedelem**

A programcsomag tartalmi felépítése

- **Egy programcsomag - három fejlesztési szakasz**
- **Elméleti fejlesztési anyagok**
 - A világ befogadásának elérhetőségei I.: komplex megközelítés
 - A világ befogadásának elérhetőségei II.: művészet-specifikus megközelítés
- **Tárgyi fejlesztési eszközök**
 - Meseládikó, CD-k, DVD
 - Mesekönyv ajánló
 - Kóstolgtató
 - Képességfejlesztő kártyák

A kompetencia alapú óvodai programcsomag felépítése

A programcsomag felépítése

I. Komplex fejlesztési tématervek

II. A világ befogadásának elérhetősége

1. Játszunk? Természetesen!
2. Zenevarázs
3. Bábjáték
4. Néphagyomány
5. Kiegészítő segédlet
6. Játékok bábokkal, játékok a meseládikóval
7. Varázseszközök az óvodában
8. Kóstolgtató
9. Játék – tánc – élet
 - Felfedezések a természetben

Összevetés az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával

Nevelési célok

- Az egészséges életmód, rekreáció (életmódkultúra) alapozása.
- Mozgásos (speciális, sokmozgásos) tevékenységek megismertetése, megszerettetése.
- Pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása - érzelmi-, erkölcsi nevelés hatékonyságának növelése.
- A környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása, környezetvédelmi- és megóvási szokások kialakítása
- A különbözőség tolerálása, elfogadtatása, multikulturális és interkulturális nevelési gyakorlat kialakítása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködési képességének fejlesztése, integrált nevelése.
- Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.

Nevelési feladatok

- Az egészséges életmód korszerű értelmezésével a gyermekek testi- lelki és értelmi képességeinek fejlesztése. A fejlesztéshez esztétikus, rendezett, balesetmentes és célirányos környezet kialakítása, amely a gyermek számára impulzusokat ad a tevékenykedésre.
- A mentális és pszichés fejlesztés érdekében az érzelmi biztonság megteremtése.
- A gyermekek érdeklődésére-, aktivizálására-, egyéni sajátosságaira-, fejlődési ütemére épülő ismeretnyújtás, készség-, képességfejlesztés, attitűdalakítás.
- Az iskolai élet kezdésére megfelelő biológiai, szociális és pszichikus érettség kialakítása, sokszínű változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálásával:
 - biológiai érettség: nagy- és finommotoros mozgás-, egyensúlyérzék-, térirány-, vizuális észlelés fejlesztése, auditív információk feldolgozása, keresztcsatornák fejlesztése (vizuális – tapintásos, vizuális – auditív, vizuális – kinezetikus, auditív – taktilis, interperszonális működés, szem – kéz, szem – láb koordináció),
 - szociális érettség: érzelmi, akarati élet formálása, magatartás-, viselkedéskultúra, társas kapcsolatok fejlesztése, felnőttekhez és a tanuláshoz való pozitív viszony alakítása, teljesítményen keresztül történő „én érvényesítés”, önállóság fejlesztése, a feladattudat-, feladattartás-, önálló helyzetmegoldásokra való képesség kialakítása,

- pszichikus érettség: beszédképesség, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kreatív képzelet életkornak megfelelő fejlesztése.

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok
- Az értelmi fejlesztés, nevelés
- Esztétikai nevelés, ízlésformálás
- Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés

Az egészséges életmód alakítása

CÉL

- Nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása;
- Alvás és pihenés szükségletek kielégítése;
- A környezet tisztántartása, a környezet rendjének óvására való igény kialakítása;
- A szervezet ellenálló képességének növelése;
- A helyes testtartás elsajátítása - az e téren különösen nagy nehézséget mutató gyermekekre való felfigyelés, szükség esetén differenciált segítségnyújtás
- Az óvodai életritmus és a családi életrend közelítésére való törekvés;
- Helyes táplálkozási szokások kialakítása;
- A kulturált étkezés illemszabályinak megismertetése
- Az egészségmegőrző szokások kialakítása;
- Öltözködési szokások fejlesztése.

FELADAT

- Tágas, világos csoportszoba;
- Higiénikus, gondozott mellékhelyiségek;
- Sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar;
- A családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentál -higiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások stb...).

A fejlesztés tartalma

- A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken;
- A csoportszoba berendezésének használati eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendben tartása.
- Az épület egyéb helyiségeinek berendezési térével felszerelése, azok rendeltetésszerű használata;
- A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
 - táplálkozás - étkezésnél (terítés),
 - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
 - játékeszközök,
 - öltözködés rendje,
 - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
 - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök,
 - pihenéshez szükséges felszerelések, teremrendezések.
- A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje;

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
- A WC használatakor,
- A fogápolásban,
- öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
- Önkiszolgáláskor,
- A kimerített étel mennyiségének megítélésében,

Az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

MEGFELELŐEN HASZNÁLJA:

- Az evőeszközöket (kés, villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- Az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- A környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarítóeszközök).

TUD:

- Cipőt tűzni és kötni,
- gombolni,
- teríteni.
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

ISMERI:

- A kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- a zsebkendőhasználat módját,
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit,
- a rendetlenség megszüntetésnek módjait.

SEGÍT:

- A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben,
- a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok

CÉL

- Barátságos, derűs csoportlégkör alakítása és a kötődési hajlam erősítése;
- Erkölcsi, érzelmi és akarat tulajdonságok fejlesztése; figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, kooperáció, illetudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés.

Társas kapcsolatok:

- Egymás közötti bizalom kiépítése (óvónő - gyermek, gyerek-gyerek között);
- Biztonságérzet keltése a csoportban való tartózkodás során;
- Alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása;
- Egymás iránti tolerancia alakítása.

FELADAT

- Otthonos körülmények a csoportszobában,
- Lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- Az óvónők, illetve más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.

A fejlesztés tartalma

- Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás):
- Beszoktatás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások;
- Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése, stb...) feltárása;
- Játéktevékenységek;
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek;
- Reális ismeretek nyújtása;
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinál: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása);
- Munkatevékenységek; a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, stb...);

- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;
- Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

- Gyermekek ünnepei: születésnap, gyereknap, anyák napja, évzáró;
- Természettel, néphagyományokkal összefüggő ünnepek: szüret, Mikulás, Advent, karácsony, farsang, húsvét, pünkösd,
- Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnepek, nyugdíjasok köszöntése;

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

ÖNÁLLÓ:

- A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területem; kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás;
- A véleménynyilvánításban;
- Döntésekben, választásokban;
- Vállalt feladatai elvégzésében.
- Tiszteletudó a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit.
- igazmondásra törekszik.
- Megkezdett, munkáit befejezi.
- Kénes a belátásra.
- Észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- Együttműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja,
- Szívesen tevékenykedik: a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül).
- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni.
- Legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül.
- Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik - a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.
- Készen állnak az iskolai életre és a tanító elfogadására.

Értelmi fejlesztés, nevelés

CÉL

- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt;
- Testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése;
- A gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás);
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása;
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés;
- Kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukció, beszédértés, nyelvi képességek);
- Egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése;
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése;
- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése;
- Vizuális percepció (formaérzékelések, formaészlelések) fejlesztése;
- Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.

FELADAT

- A valóság megismerésének, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása;
- Tárgyak elemzése (analízis);
- Egyes elemek összekapcsolása (szintézis);
- Egyszerű kísérletek;
- Érdeklődés fenntartása;
- önállóságának tiszteletben tartása;
- Ismeret - és tapasztalatszerzés biztosítása;
- Mozgásos tevékenységek;
- Sokoldalú tapasztalatszerzés.

A fejlesztés tartalma:

Tevékenységi formák:

- Játék,
- Tanulás,
- Munka.

Fejlesztési tartalmak:

- Vers, mese,
- Ének-zene, énekes játék,
- Rajzolás, mintázás, kézimunka,
- Mozgás,
- A külső világ tevékeny megismerése,
- Néphagyományok.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére;
- Próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban;
- Rendelkezzék problémafelismerő és - megoldó képességekkel;

- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani;
- Vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét;
- Törekedjék az önértékelésre;
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

Eszztétikai nevelés és ízlésformálás

CÉL

- Élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés;
- Környező világ érzéki úton megfoghatóvá váljon;
- A valóság esztétikai felismertetése, befogadása, létrehozása;
- Alapvető illemszabályok elfogadása.

FELADAT

- Nyugalmas, tevékenységre serkentő légkör;
- Eszközök biztosítása, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakítását (festék, filc, gyurma, mesekönyv, bábozás, báb. paraván, különféle természetes anyagok);
- Tágas, világos csoportszoba;
- Dekorációk természetes anyagokból;
- Felnőtt dolgozók igényesek a megjelenésükre;
- Kulturált viselkedési szabályok betartása;
- Esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

- Változatos és rendszeres élménynyújtás;
- Gyönyörködtetés és a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtése;
- Széleskörű tevékenységrendszer biztosítása;
- Esztétikus környezet felismerése, óvása, alakítása;
- Séták, kirándulások, mesék, bábozás, énekes játékok, ünnepek, természeti-társadalmi környezet megjelenítése az ábrázolás eszközeivel;

- Külső világ tevékeny megismerése;
- Játék;
- Mozgás;
- Mese-vers;
- Ének-zene, énekes játék;
- Rajzolás, mintázás, vizuális nevelés;
- Környezet-néphagyomány.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Kialakul az igénye az esztétikus környezet iránt;
- Képes maga is létrehozni, alakítani, formálni a környezetet;
- Fogékonyak a szépre: természetben,
társadalomban,
művészeti alkotásokban,
népi tárgyakban.
- Képes megfogalmazni esztétikai élményeit;
- Beszédében igényévé válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus;
- Igényes a megjelenésére;
- Viselkedési és az érintkezés szabályait ismeret és betartja;
- Esztétikai tevékenysége belülről fakadó, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

Anyanyelvi és kommunikációs nevelés

CÉL

- A gyermek bő szókinccsel, tejllett kommunikációs készséggel rendelkezzen;
- A mindennapi helyzetben tudjon megnyilatkozni;
- Élményeit, elképzeléseit bátran mondja el;
- Tisztán beszéljen;

- Nyelvtanilag helyesen használja a magyar nyelvet.

FELADATAI

- Szóbeli közlést kiváltó derűs légkör;
- Az anyanyelv használata végigkíséri az egésznapos életet;
- Szerves része az óvodai élet minden mozzanatának;
- Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét;
- Közvetítő elem a nevelési feladatok megvalósításánál;
- A tanév elején minden nagycsoportos fejlettségi szintjének szakember által történő felmérése;
- Elmaradás esetén logopédiai kezelés igénybevétele.

A fejlesztés tartalma:

Az óvónő modell szerepe érvényesüljön;

- Az óvónő
 - elfogadó,
 - együttműködő,
 - kapcsolatteremtése modellértékű,
 - határozott,
 - következetes;
 - Beszéd- és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül;
 - Beszédtechnikai hibák korrigálása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Beszéde összefüggő;
- Elbeszélése folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz;
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig a másik megnyilatkozását;
- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, igeidőket és módokat;

Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtéstű és sebességű beszéd;

Beszédét érzelmek által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri;

Tisztán ejti ki minden beszédhangot;

Ismeri és érti a néphagyományokból átvett szavak jelentését, ezeket beszéde színesítésére használja;

A jellemző mesefordulatok kifejezései is jelenjenek meg a mindennapi életben.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Az óvoda személyi feltételei

- Az óvoda személyi feltételei:

Az ÁMK vezetője: 1 fő tanító, gyógypedagógus, közoktatási vezető

Óvodapedagógusi végzettséggel rendelkezik 7 fő

ebből: 1 fő közoktatási vezetői

1 fő vezető óvodapedagógusi, fejlesztő pedagógusi,

valamint gyógytestnevelői végzettséggel is rendelkezik

A közvetlen nevelőmunkát segítő dajkáink mindannyian rendelkeznek dajkai szakmunkás bizonyítvánnyal, amely alkalmassá teszi őket a mindennapi gyermekek körüli tevékenységek ellátására.

- Az óvoda dolgozóinak létszáma jelenleg 13 fő:
 - 7 fő óvónő
 - 4 fő dajka
 - 1 fő pedagógiai asszisztens

- A sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézség veszélyeztetettséggel küzdő gyermekek fejlesztését az ÁMK gyógypedagógus végzettségű vezetője végzi.

- 1 fő gyógypedagógus

- Pedagógiai munkánkat segíti heti 2 alkalommal 1 fő logopédus.

A szakmai megújulás iránti igényünk nagy, az eredményesebb munkavégzés érdekében továbbképzéseken rendszeresen részt veszünk. Továbbképzések és a kötelező órán kívüli feladatok megosztásánál az óvónők érdeklődését, egyéni adottságait, a területhez való vonzódását vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni, hogy egy bizonyos területen legyenek jártasak, osszák meg egymás között a szerzett tudást.

- A személyi feltételeink adottak a referencia-intézmény hatékony működéséhez.

Az óvoda nyitvatartási ideje reggel 6 órától – 17. óráig, napi 11 óra.

2. Tárgyi feltételek

Fejlesztések

Meglévő eszközök:

JÁTÉKOK: - minden csoportban az alapjátékok és eszközök rendelkezésre állnak

- képességfejlesztő játékok biztosítottak;
- az udvari játékok teljes mértékben megfelelnek az UNIÓS szabványnak.

ANYANYELVI ÉS IRODALMI NEVELÉSHEZ:

- maszk és bábkészlet áll rendelkezésünkre;
- bábparaván
- mesekönyvek, leporellók, szakkönyvek (folyamatosan bővítjük az újonnan megjelentekkel)
- fejlesztő eszközök

TESTNEVELÉSHEZ:

- tágas tornaterem;
- talajtorna - eszközök és kézszerkes megfelelő mennyiségben rendelkezésre állnak.

KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSÉHEZ

- környezeti világunk képes kirakók
- audiovizuális eszközök (tv, videó, diapozitívok, magnó, CD lejátszó);
- MINIMAT - matematikai készlet
- Képességfejlesztők
- Állatok világa
- Négy évszak
- Közlekedési eszközök
- Öltöztető babák
- Emberi test három dimenzióban
- KRESZ játék
- Konstruktív játékok
- Elektromosság
- Technikai barkács eszközök
- Kerti szerszámok
- Érzékelő játékok

ÉNEK-ZENÉHEZ:

- zörejkeltők;
- felnőtt hangszerek;
- szükséges: gyerekhangszerek (10 db dob. 10 db cintányér, 10 db triangulum)
- 62 db-os gyermekhangszer készlet

ÁBRÁZOLÁSHOZ;

- az alapvető eszközöket, anyagokat évente tervezzük - szükség szerint - a költségvetésben.

3. Az óvoda épülete, elhelyezkedése

Az épületben négy óvodai csoport 51 m² alapterületű, a folyosó melyről a csoportszobák nyílnak öltözőként is működik. A vizesblokk áll egy 18 m² mosdóból 10 mosdókagylóval, wc

16 m² 10 WC kagylóval. Külön betegszobával, fejlesztő helyiségekkel, torna szobával rendelkezünk.

Az udvar 1500 m² Felszereltsége kielégítő természetes anyagú játékokkal teli. Az udvaron még található egy ivókút is.

- Csoportszobáink több funkciót töltenek be: óvodai tevékenységek, játék, foglalkozások, étkezések és a pihenés színterei is. **A csoportszobák berendezése, bútorzata - az óvodapedagógusi ötletességnek, leleményességnek köszönhetően – esztétikus, dekoratív, jól szolgálják a gyermeki tevékenységet. Felszereltségük jónak mondható, minden bútorzat új az intézményünkben.** Játékokat, eszközöket évente vásárolunk a költségvetésből és az Szülői Szervezet rendezvényeinek bevételeiből.
- Oktatást segítő technikai és egyéb eszközök: DVD lejátszó 1db, TV 1 db, magnó 5 db és CD lejátszó, 2db digitális fényképezőgép, 1 db projektoros fényképezőgép, 1 db asztali számítógép, 1 db projektor, 2 db laptop, 1 db spirálozógép
- Sportszerekkel, az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközökkel megfelelően ellátott az óvodánk.
- Az óvoda biztosítja a gyermekek számára a törölközőt, fogmosópoharakat.
- Csoportszobáink felkészíthetők a hospitálási lehetőségre

4. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda arculatában meghatározó jelentőségűnek tekintjük dolgozóink felkészültségét emberi értékeiket.

Az **ideális óvodapedagógus** az alapvető **humanista értékek** hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, s ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik. Fontos a „belső” és a „külső” összhangja, az érzések, gondolatok és a viselkedés „kongruenciája” (megfelelése). Ez biztosítja a nevelői magatartási megnyilvánulások **hitelességét**.

A nevelőtestület **közös értékek** fogadja el, a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság tiszteletben tartását, az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzethez és a gyerek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési – önfejlesztési igényt.

Ezeket túl meghatározó személyiségjegye kell, hogy legyen a **demokratikus nevelési stílus**, amely ösztönzi a gyerekek kezdeményezéseit, messzemenően figyelembe veszi szükségleteiket. Alapelvei az elismerés, a dicséret, az elfogadás. Körülötte a légkör oldott, bizalom teli, barátságos, melyre jellemző a csoport érzelmi kiegyensúlyozottsága, a közepes vagy alacsony zajsztint, az elmélyült játék, figyelmes viselkedés.

Az óvónő bánásmódja, az eltérő szükségletek, érzelmi állapotok és hangulatok iránti toleranciája a gyerekek egymás közötti kapcsolatában mintát jelent. Az, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyerekek életkora és sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvónők folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek megvalósítását szolgálja az óvónők továbbtanulási terve, és a továbbképzési tervek, melyek az évenként elkészítendő munkaterv részét képezik.

Célunk a program megvalósítását segítő szakvizsgák, további szakképesítések, megszerzése (fejlesztőpedagógus, beszédfejlesztő, egyéb mentorok). Az óvónőképző főiskolák, a Magyar Óvodapedagógiai Egyesület, a Pedagógiai Szakmai és Szolgáltatók által meghirdetett szakmai programokon, előadásokon, továbbképzéseken, konferenciákon, országos szervezésű rendezvényeken való részvétel.

A nevelőtestület belső továbbképzéseit az előzőekben felsorolt óvodapedagógiai témájú rendezvényeken hallott, tapasztalt szakmai információkra építjük, egyéni érdeklődés, felajánlás és a nevelőtestület igénye alapján. Az intézmény innovációiban részt vesz.

Az óvodánkban folyó belső továbbképzések alapját a bemutató foglalkozások, a beszámolók, a munkaközösségi foglalkozások adják, ezek szintén részét képezik az éves munkatervnek, és segítik az óvodapedagógiai változásokkal történő lépéstartást.

Fontos a nevelőtestület önálló alkotó óvodapedagógiai munkájának segítése és értékes szakmai ötletek közkinccsé tétele, valamint az új kolléganők óvodánk közösségébe való beilleszkedésének támogatása.

A bemutató foglalkozásokon való részvételi lehetőség igény és érdeklődés szerint, kölcsönös betekintési alkalmat ad egymás nevelőmunkájába.

A dajkai munka szerepváltása csak az óvodapedagógusi munka szerepváltásának kontextusában értelmezhető.

Munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik, egyértelműen elkülönítjük mely esetben kompetens, mely esetekben segítő a szerepkörük.

A dajka kompetens szerepkört tölt be:

- az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során;
- a gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbításában;
- az óvoda vagyon- és állapotvédelmében;
- a névre szóló, hitelesített munkaköri leírásában rögzített feladatok önálló, szakszerű teljesítésében;
- minden olyan esetben, amikor felettesei – óvodavezető, óvodapedagógus munkaköréből adódó, „Egyéb rendelkezések” alatt feltüntetett feladatokkal bízzák meg;
- saját szak- és önképzésében;
- megszerzett szakmai ismeret- és tudásanyagának a gyakorlati munkájába való beépítésében;
- munkakapcsolatainak kiépítésében, ápolásában;
- saját élményű tapasztalatainak átadásában;
- saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítésében;
- lelki egészségének védelmében.

A dajka segítő szerepkört tölt be

- az óvoda alap- és kiegészítő feladatainak teljesítésében;
- az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során;
- az óvoda minőségi szolgáltatást nyújtó feladatainak ellátása kapcsán;
- az óvoda által kitűzött minőségcélok elérésében;
- a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában;
- a gyerekek tehetséggondozásában;
- a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során;

Az **alkalmazotti közösség** tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési terveit, működjenek együtt az óvónőkkel.
- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.
- Kultúrált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában résztvevő különböző szakemberekkel együttműködünk.

Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó Önkormányzat a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít.

Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok megírásával, eszközök készítésével járunk hozzá.

Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

A csoportszervezés alapja a biológiai életkor, a nemek aránya.

A nehezen nevelhető vagy speciális fejlesztési igényű gyermek csoportbeli elhelyezésénél alapvető szempont a pedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen a egyéni fejlesztésre (max. 1-2 fő/csoport).

A csoportok létszáma (az alapító okirat alapján) maximum 25 fő, intézményi szinten 100 fő.

Óvodánkban 3 heterogén összetételű csoport működik. A gyerekek csoportba sorolásának szempontjai: életkorbeli különbségek csökkentése, életkori 1/3 arány megtartása, testvérek együttnevelésének biztosítása.

Intézményünkben 1 homogén csoportot szervezünk, a 3 éveseknek.

A napirend kialakításának alapelvei a Kerekerdő Óvodában

- A gyermekek életkor szerinti összetétele alapján eltérnek a szükségleteik, differenciáltan biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges időtartamot.
- A tervszerű, összehangolt tevékenységekkel elkerüljük a felesleges várakozásokat, a tétlenséget, a kapkodást.
- Minél hosszabb, nyugalmas és tartalmas játékidőt biztosítunk.
- A tisztálkodás és öltözködés végzéséhez, az egyéni szükségleteknek megfelelő időtartamot biztosítjuk.
- Az étkezésre az egyéni igények, szükségletek szerinti időtartamról gondoskodunk
- A gyermekek alvási—pihenési igényének figyelembevétele

5. A nevelő munka tervezése, szervezése

A. nevelő munka tervezésének, szervezésének, értékelésének a nevelőtestület által elfogadott dokumentumai., munkaformái:

- a./ Az általános éves terv
- b./ Heti terv
- c./ Napirend
- d./ A csoport tervező munkája

a./ **Az általános éves terv**, mely a pedagógus által összeállított útmutató.

Többek között tartalmazza:

- a kiemelt feladatokat,
- az alapvető szokásokat,
- szabályokat.
- képesség és részképesség fejlesztés területeit,
- a feltételrendszer fejlesztésének ütemezései,
- a feldolgozandó, előre ismert témaköröket,
- az ünnepeket,
- a már kialakult helyi hagyományokat vagy az újonnan kialakíthatókat.
- a szervezési feladatokat,
- a napi- és heti rendet,
- valamint minden olyan információi, amely segíti a csoport közös munkáját, az általuk kitűzött célok elérését.

b./ **Heti terv**

HETIREND

A H É T N A P J A I	KÖTETLEN	KÖTELEZŐ
	Vers-mese	Mozgás
	Ének-zene	Énekes játék
	Külső világ tevékeny megismerése (a környezet mennyiségi és formai összefüggései)	
	Külső világ tevékeny megismerése (természeti, tárgyi környezet megismerése)	
	Rajzolás, mintázás, kézimunka	

c./ Napirend

- A gyerekek étrendjét, időbeosztásai tartalmazza 11 órás nyitva tartás esetén.
 - A napirend időtartamainak felosztása a korcsoport fejlettségi szintjéhez mérten óvodapedagógus feladata.

NAPIREND

Óvodánk reggel 6 órától 17 óráig fogadja a gyerekeket, így óvónőink reggel 6 órától rugalmas munkakezdéssel dolgoznak.

A csoportok a korosztályok egyedi eltéréseit figyelmen kívül hagyva óvodánk általánosan megjelenő napirendje a következő:

6.00- 10.30-ig. Játék a csoportszobában, egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése, kötött és kötetlen tevékenységek szervezése, testápolás, tízórai.

10.30- 12.00-ig. Játék az udvaron, mikrocsoportos, élményszerző séta, munka a kertben.

12.00- 15.00-ig. Ebéd, pihenés, rugalmas ébredés, egyéni fejlesztés, egyéb speciális tevékenységek.

15.00- 17.00-ig Uzsonna, játék a csoportban, illetve a szabadban.

d./ A csoport tervező munkája:

Csoportnapló vezetése:

- Tartalma:**
- gyermekek névsora
 - születésnapok nyilvántartása

- heti rend
- napirend
- gyermekvédelem
- gyermekbalesetek megelőzése
- nyilatkozatok
- rendezvények látogatottsága
- megtartott szülői értekezletek, fogadóórák
- egyéb bejegyzések
- nevelőmunka: óvodai nevelés feladatai, szervezési feladatok tervezése, fejlődést elősegítő tartalmak, értékelések
- foglalkozások tervezése, tartalma:
- képességfejlesztés
- anyag
- egyéni fejlesztés

Felvételi és mulasztási napló vezetése:

- gyerekek adatainak pontos rögzítése
- mulasztások naprakész, pontos nyilvántartása
- havonkénti lezárás

Étkezési napló vezetése:

- a gyerekek jelenlétének vagy hiányzásának naprakész, pontos vezetése

6. A gyermekközösségi programok szervezése

Ünnepek és hagyományok

Az ünnepek, megemlékezések szervezését a gyermekek személyiségfejlődésében fontosnak tekintjük, mert az érzelmi nevelés és szocializáció terén kiemelkedő hatást fejtenek ki. E jeles események szervesen illeszkednek a tervezett nevelési folyamatokba, melyeket a szülők közreműködésével, segítségével, részvételével készítünk elő, illetve bonyolítunk le.

Ünnepeinket az aktuális előkészületek jellemzik, érzelmi, hangulati ráhangolódással, ajándék készítéssel, az óvoda dekorációjának elkészítésével.

Mikulás

A Mikulás az ajándékot személyesen adja át a gyermekeknek és egy-egy dicsérő, személyre szóló gondolatot mond, akik alkalmi versekkel, énekekkel köszöntik. Szülőkkel közösen ünnepeljük.

Karácsony

Az adventi előkészületekkel, gyertyagyújtással fokozzuk a várakozás érzelmi hatásait. Az óvoda játékeszköz bővítését ez időre tervezzük, így minden csoport játékokat talál a feldíszített közös fa alatt. Énekekkel, versekkel, dramatizálással ünnepelünk.

Farsang

Jelmezben zajló zenés, táncos esemény, aktuális versekkel, énekekkel, tréfás játékokkal kiegészítve.

Március 15.

Ünnepelése változatosan, csoportonként más-más módon (fejlettségtől és időjárástól függően) zajlik:

Húsvét

Az előkészületek során a leggyakoribb a különböző technikákkal készített tojások, egyéb szimbólumok készítése. Húsvét utáni napon locsolkodás. Hagyományos húsvétolás.

Anyák napja - évzáró

A köszöntőt az év során megismert versekből, énekekből, dalos játékokból állítjuk össze. Ez alkalomra minden gyermek ajándékot készít édesanyjának. Szülőkkel közösen ünnepeljük.

Gyermeknap

Csoportonként változó események szervezése: pl. kirándulás, versenyjátékok, kézműves programok. Lehetőség szerint közös udvari program légvárral, arcfestéssel, játékokkal.

Születésnap

Általában gyertyagyújtás, éneklés, verselés, mesemondás után az óvónők által készített apró játékkal ajándékozza meg a csoport az ünnepeltet. Az ünnepelt csomagolt aprósüteménnyel kínálhatja meg társait.

7. Az óvoda kapcsolatai

KÖNYVTÁR:

A kapcsolattartás módja:

- Ismerkedjenek meg a könyvtárral:
- Kölcsönöz az óvodai kezdeményezésekhez, tevékenységekhez könyveket.
- Játszóház.
- Vetélkedők.

IDŐSEK OTTHONA:

Kapcsolattartás módja:

- Ünnepi műsor (karácsony, Idősek Világ napja)
- Ajándékkészítés.
- Az idős emberek szeretete, tisztelete, a meghitt együttlét öröme.

ÁLTALÁNOS ISKOLA:

- Annak érdekében, hogy a gyerekek örömmel, érdeklődéssel induljanak az iskolába, az óvoda iskolalátogatásokat, közös rendezvényeket, ünnepélyeket szervez.
- A tanítók visszajelzése az elsősök fejlődéséről.
- Nyílt napok szervezése.

EGYHÁZAK:

- Hittan oktatás (református és katolikus)
- Ünnepeken, rendezvényeken való részvétel.

EGÉSZSÉGÜGY:

- Tisztasági szűrés.
- Fogászati előadás.
- Szűrővizsgálatok.

INTÉZMÉNYEKKEL

- Referencia intézményi nyitottság

- Rendszeres, folyamatos és differenciált kínálattal szolgáltatjuk a hálózati tanulási folyamathoz a mintákat.
- Két előminősített jó gyakorlattal rendelkezünk.

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.

Az együttműködés formái:

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik, hiszen az egyre csökkenő gyermek létszám és az a szemlélet, hogy az óvodai nevelés, szolgáltatás, feltételezi a menedzser szemléletű hozzáállást az óvoda részéről

Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- A családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében a gyermek szabad választási lehetőségének biztosítására a **szigorú nemi szerepek korlátozása nélkül** (pl. lányokkal babázó, kézműveskedő, főző fiú; fiúkkal építkező, autózó, szerelő lány).

- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban főlösléggessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére**, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során:

- **a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása**
- **a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.**

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
családlátogatás	napi beszélgetések
értekezletek (szülői értekezletek)	falitóblán közérdekű hírek
fogadóóra(1/4 évente rendszeresen)	
SZSZ	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
mérések	szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről

Az együttműködés tartalmi formái

Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	- anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése	- <i>egyéni beszélgetés</i>
Családlátogatás	- gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése	- egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezdés	- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása	- közös játék - közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt napok	- 1-2 nap esetén betekintés az óvoda mindennapjaiba - 1-2 hét esetén ismerkedés a program folyamatával, rendszerével, az óvónő által készített megfigyelési szempontrendszer segítségével	- megfigyelés - közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - tanácsadás
Családi kirándulás	- egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása	- kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Jó gyakorlataink	- közös természetszépítés - közös munkálkodás	- növények ültetése - közös beszélgetés

Ünnepek, rendezvények	- az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése - vidám hagyományápolás	- szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc
----------------------------------	---	---

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek	- az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása	- csoportos beszélgetés
Szülői Szervezet	- szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekképviselése	- megbeszélés - tájékoztatás
Óvodai bál	- az óvoda támogatási lehetőségének bővítése - közösségépítés - szülők-dolgozók kulturált kapcsolódásának biztosítása	- szervezés - kulturált szórakozás

Az együttműködés várható eredménye

- ✓ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- ✓ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ✓ A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

A családdal való együttműködés

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodái nevelés a családi neveléssel együtt-, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését;
- Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, a kapcsolat kialakításában az óvoda a kezdeményező;
- Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban keli, hogy megvalósuljon;
- Az együttnevelésben az óvónő vállalja a megértőbb, a türelmesebb, érzelmileg elfogadó partner szerepét;
- Vegye figyelembe a szülők kéréseit, javaslatait!
- Az egyenrangú nevelőtársi viszony a kölcsönös alkalmazkodásban is megnyilvánul;
- Szükséges a családi és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása;
- Az óvoda minden egyes családdal külön találja meg a kapcsolatteremtés, az együttműködés legmegfelelőbb módjait;
- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyerekek szüleivel megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezzen kapcsolatot;
- A családok helyzetének figyelembevétele;

A kapcsolattartás formái:

- Napi beszélgetések, információ a gyerek állapotáról;
- Családlátogatások évente egy alkalommal;
- Óvodába lépést megelőző családlátogatás;
- Fogadóóra – igény szerint
- Szülői értekezlet:
 - szeptember - tanévnyitó
 - január. február - féléves munka értékelése
 - május – tanévzáró
- Nyílt nap évente legalább egyszer

- Közös programok szervezése szülőkkel (húsvét, föld napja, gyereknap, kirándulás, anyák-napja, évzáró):
- Szülői szervezeti programok (rendezvények, társadalmi munka), mely által anyagi támogatást is nyújt;
- Az újonnan óvodába érkező gyerekek a szülőkkel közösen ismerkedhetnek az óvodai életformával;
- Faliújság, hirdetőtábla: tájékoztató jellegű információhordozó aktualitások.
- Az óvodában tartott ünnepekre betekintést nyerhetnek a szülők a honlapunkon.

8. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását;
- Az óvónő szoros együttműködést, nevelőpartneri viszonyt alakítson, ki az iskolai pedagógusokkal, jellemezze őket a kölcsönös nyitottság;
- Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal;
- Az iskolai tanulmányokat előkészítő feladatok, illetve a zökkenőmentes iskolai átmenet szükségessége indokolja, hogy összefüggő szakasznak tekintsük az óvoda befejező és az iskola kezdő éveit;
- Érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Az együttműködés tartalma:

- Nyújtson lehetőséget az: óvoda a tanítóknak az óvoda napi - és heti rendjének az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak, a helyi hagyományoknak, a nevelési eszközök, módszerek, eljárások és a családdal való együttműködési tennékre megismerésére;
- Az óvónő adjon tájékoztatást a gyerekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről,

V.AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. JÁTÉK

CÉL

- A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségének biztosítása;
- A játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése;
- A játék formáinak és tartalmának gazdagítása;
- A szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartás módok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások);
- A játék rendjének szokássá válása;
- Egészséges versenyszellem kialakítása.

FELADAT

1. Játékirányítás általános elvei:

- legyen közvetett,
- ismeretek állandó bővítése, elmélyítése,
- pozitív érzelmek alakítása,
- saját élmények, érzelmek, fantázia magvalósítására lehetőség biztosítása.
- közbelépés testi épség veszélyeztetése. konfliktusmegoldás, technikai tanács, nem kívánatos viselkedési fonna esetén, ha a gyerekek zavarják egymást, fejlettségi szinthez való igazodás,
- állandó felügyelet,
- játéklehetőség megteremtése a szabadban az udvaron,
- a gyerekek játékkedvére, aktivitására, érdeklődésére való építés,

2. A fettételek megteremtése:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- önállóság elősegítése játékok kezdeményezésében, eszközök kiválasztásában, játékok elmélyítésében, konfliktusok megoldásában,
- közös játék kibontakozásának elősegítése,
- állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítása, csoportszobában és a szabadban,
- játékidő összefüggő legyen,
- a játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek, egyszerűek, variálhatók,
- a játékszerek legyenek könnyen elérhetőek.

3. A tapasztalatszerzés irányítása az élmények szerepe:

- környezetünk minél mélyebb megismertetése;
- tapasztalat - és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék;
- a tapasztalatszerzés biztosítása a szabadban;
- a gyermek óvodán kívüli tapasztalataival való megismerkedés.

A fejlesztés tartalma:

3-4-5 éves korban:

a/ GYAKORLÓJÁTÉK:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok;
- ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

b/ SZEREPJÁTÉK:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban);

c/ BARKÁCSOLÁS:

- játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői irányítással;

d/ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján;

4-5-6-7 éves korban

a./ GYAKORLÓJÁTÉK:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

b/ SZEREPJÁTÉK:

- a játékszabályok elfogadása és betartása;
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

c./ BARKÁCSOLÁS:

- játékok egyszerű javítása;
- játékkészítések;
- ajándéktárgyak készítése.

d./ DRAMATIZÁLÁS, BÁBOZÁS:

- bábkészítések;
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

e./ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgatások, szerelések, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

f./ SZABÁLYJÁTÉK:

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani;
- A játszótársak elgondolásait megértik, elfogadják;
- A játék szabályához alkalmazkodnak;
- Kedvezőtlenebb szerepet elvállalják;
- A környezet jelenségeit, eseményeit beépítik játékukba;
- A játékot önállóan tervezik, eszközöket kiválasztják, szerepeket megosztják, szabályokat betartják;
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre;

- A különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák;
- Önállóan báboznak;
- Bábokat készítenek;
- Az értelmi- és mozgásos szabályjátékok szabályát betartják;
- A játékokon az egyszerűbb javításokat elvégzik;
- Ajándékot készítenek szeretteiknek;
- Az alapvető viselkedési szabályokat alkalmazzák:
- Együttműködnek társaikkal:
- Észlelésük, megfigyelőképességük megbízható:
- Észreveszik a tárgyak hasonló és különböző jellemzőit, a cselekvések egymásutániségét, a dolgok és jelenségek közötti összefüggéseket.

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

C É L

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyén sajátosságok figyelembe vételével;
- Hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése;
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése;
- A sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése;
- Analizáló- szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül;
- A téri és idői ritmusérzék fejlesztése;
- Az anyanyelvi, kódok helyes elsajátíttatása;
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsbővítés;
- A beszédmegértés képességének fejlesztése
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése;
- A beszédkedv felkeltése és megőrzése;
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése;
- Irodalmi fogékonyság megalapozása;
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása.

FELADAT

- A gyermek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása;
- Naponta többszöri kezdeményezés a gyermek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációnak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembe vételével;
- A beszéd zenei elemének érvényesítése;
- A mesével, verssel kapcsolatos spontán kérdésekre való válaszadás;
- Ismétlések gyakorisága, én erősítő hatásának felhasználása;
- A mese - és versmondás spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kiváráására, előidőzésére való építés;
- Az élő vers, mese legyen a. természetes a gyermek számára;
- A meseélmények játékkal, rajzzal való kifejezése;
- A mindennapi tevékenységek színesítésére, gyermekköltészeti alkotásokkal való megismertetés (altatók, ujjsorolók, növényekkel és állatokkal kapcsolatos mondókák);
- Bábozáshoz kellékek biztosítása;
- A mesehallgatás külső és belső feltételeinek megteremtése (fény, zene. természeti környezet, stb...);
- A mese tartalmának kijátszása habozással.

A fejlesztés tartalma:

- Beszélgetések a napi tevékenység során;
- Beszédművelés:
 - beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése
 - helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés - zöngétlen hangok differenciálása mintaköveteléssel, artikulációs gyakorlatok. Nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok. Időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;
- Idő-és térbeli egymásutániség felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);
- Vers- és mesemondások;
- Irodalmi művek hallgatása:
 - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintá-

zók, altatók, stb...);

- mesék (állat -, tündér -, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék;
- versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);

- Irodalmi művek dramatizálása:

- tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzéknek kifejezése mimikával. Gesztikulációval irodalmi művek eljátszása-dramatizálás, bábozás;

- Könyvek, folyóiratok nézegetése
- Színházi élmények nyújtása - gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek játék közben odaülő szövegeket, ritmusokat mondogatnak;
- Az elhangzott vers. mondóka ismétlését igénylik;
- Társak, az óvónő improvizáló játékkezdemenyezéseiben;
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott. hallott vers témáját, költői képét;
- Segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában;
- Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései;
- Folytatásos mesék, verses mesék szálak össze tudják kötni;
- Van néhány kedvelt mesehősük, a velük megtörtént dolgokat beleviszik játékukba;
- Az ismeri mesei motívumok habozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik;
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait megjegyzik;
- A meséskönyvet önállóan nézegetik, utánozzák az olvasást;

A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.

3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

CÉL

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása;
- Az éneklés, zenélés megszerettetése:

„Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik,”

(Kodály Zoltán)

- Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

FELADATOK

- Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tér és eszköz biztosítása);
- A gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás;
- Hallás, éneklési készség, ritmusérzés fejlesztése;
- Harmonikus, szép mozgás kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok (egy- és kétszemélyes játékok);
- Más népek dalai, játéakai;
- Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, lovagoltatok, tapsoltatok, höcögtetők, stb.;
- Kéjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játéakai;
- Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok, stb.);
- Ünnepekhez kapcsolódó dalok;
- Halk- hangos éneklés;

- Gyors- lassú tempó érzékelése;
 - Magas- mély közötti különbség felismerése;
 - Dallamfelismerés, dallambujtás
 - Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;
 - Zörejhangok és zenei hangok felismerése;
 - Egyszerű hangszerek bemutatása (fúvolya, dob, stb.);
 - Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;
 - Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).
-
- A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől - hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);
 - Élőzene és gépzene hallgatás;
 - Egyszerű népdalok tanulása.

A fejlesztés várható jellemzői:

- Szépen, tisztán énekelnek;
- Belső hallásuk kifejlődik;
- Visszaénekelnek dallamot;
- Megkülönböztetik a halk- hangos, mély- magas, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban;
- Felismernek dallammotívumokat;
- Térformák kialakítására és visszaalakítására képesek (kör, csigavonal, stb.);
- Felismernek zörej hangokat és zenei hangokat;
- Felismernek egyszerű hangszereket, próbálják használni;
- Tapsolnak egyszerű ritmusokat;
- Egyenletesen járnak körbe, érzik az egyenletes lüktetést;
- Megtanulnak népi énekes és mozgásos játékokat;
- Megismerkednek más népek dalaival;
- Tudnak mondókákat, kiszámolókat, stb.;
- Játsszanak körjátékokat, párválasztós. fogyós. stb. játékokat;
- Tudják néhány magyar népszokás, néphagyomány dalait;

- Ismernek néhány népi táncos játékot (pl.; lakodalmas, kaputartós, stb.);
- Megismerik az egyszerű táncos, mozgásos elemekei;
- Sok zenét hallgatnak, szeretik, az élőzenét;
- Szívesen énekelnek egyszerű népdalokat;
- Ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket ismernek meg.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

CÉL

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően;
- A, vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, fonnák);
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása;
- A vizuális percepció fejlesztése;
- Tapintási ingerek erősítése;
- Az ingerek más ingerekkel történő integrálása;
- Szín- és formavilág gazdagítása;
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat elsajátítása;
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt;
- Kézmozgások finomítása;
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása;
- Sokféle lehetőség megmutatása, a képi, térbeli megjelenítése;
- Képi gondolkodás fejlesztése;
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

FELADAT

- Az egyes gyermekek közötti ábrázolás képességbeli különbségek figyelem-bevétele;
- Az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyának felkeltése;
- Sokféle lehetőség biztosítása az élményszerzésre, a fantázia és megfigyelések képi és térbeli megjelenítésre;
- Szabadidős tevékenység során állandó hely- és eszköz biztosítása az ábrázolásra
- A gyermekek kreativitásának érvényre juttatása;

- Figyelemfelhívás az esztétikus környezetre, annál; óvására, alakítására;
- Minél több természetes anyaggal való megismertetés (pl.: agyag, fa, só - liszt gyurma, textil, fonál, termések, stb.);
- Ábrázolási technikákkal való sokoldalú megismertetés;
- A gyermekmunkák elemzése, ellenőrzése;
- Nyugodt légkör, eszközök biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

VIZUÁLIS PERCEPCIÓ:

- Alak, háttér:

Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett fonák differenciálása alak és háttér cseréje.

- Alakállandóság:

Fonka állandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása.

- Terheli helyzet:

Tárgyak szemléltetőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.

- Térbeli viszonylagosság:

Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

VIZUÁLIS NYELV:

- Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, fonka, színek);
- A képfelület kitöltése;
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus);
- Ujjfestés.

KIFEJEZÉS:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása;

- Egyszerű természeti és mesterséges fonnál: megfigyelése, ábrázolása;
- Képalakítás saját élmények emlékezet után:
- Képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése:
- Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ:

- Színek keresése;
- A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblái, egyszerű ábrák, járművek jelei...).

TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA:

- Tárgyalkotás szabadon;
- Térrendezések;
- Mintázás;
- Konstruálás;
- Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfüzés, termékek, kavicsok, homok, hó).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátrak, ötletesek az építésben, téralakításban;
- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében;
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében;
- Többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit;
- Képalakításaikban egyenlő módon jelzik az elemi térviszonylatokat;
- Szóhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket;
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat;

- Emberábrázolásban jelen vannak a részformák, megjelenítik a legegyszerűbb mozgásokat;
- .Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját műveikről és a műalkotásokról;
- Saját elképzeléseik alapján formákat mintáznak megfigyeléseik segítségével;
- Egyszerű kellékeket, játékokat, modelleket készítenek;
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat;
- Önállóan díszítenek tárgyakat;
- Készítést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják;
- Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében

5. Mozgás

CÉL

- az egészséges életmód kialakítására nevelés,
- a természetes mozgások alakítása, fejlesztése;
- testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás);
- biológiai fejlődés, növekedés elősegítése;
- a légző-, keringési, csont- és izomrendszer teljesítőképességének növelése, a mozgásfejlődés lépcsőfokait betartva;
- a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- az alkalmazkodó képesség fejlesztése;
- mozgáskoordináció alakítása;
- a szem - kéz- láb koordinációjának fejlesztése;
- az egyensúlyérzetet befolyásoló mozgások végeztetése;
- egészséges versenyszellem alakítása;
- pozitív személyiség tulajdonságok erősítése.

FELADAT

- a szervezet egészséges fejlődésének biztosítása;
- gondozás;
- edzés;
- a gyermek mozgástapasztalása játékos kedvére való építés;
- mozgással kapcsolatos szókincs bővítése;

- egyem sajátosságok fejlesztését elősegítő lehetőségek biztosítása;
- megfelelő öltözképzés biztosítása (zárt cipő, tornaruha)
- eszközök biztosítása a feladatok teljesítésének érdekében (pl.; babzsák, labda, szőnyeg, stb.);
- mindennapi frissítő 15 perces testnevelés, valamint heti egy vagy két testnevelési foglalkoztatás biztosítása;
- az óvónő a hibákat gyakorlat közben javítja;
- környezet adta lehetőségek kihasználása;
- a mozgással kapcsolatos játékok szabályának betartatása.

A fejlesztés tartalma:

- JÁTÉKOK:
 - szerep-, utánozó és futójátékok,
 - szabályjátékok,
 - küzdőjátékok (húzás, tolás, emelés).
- RENDGYAKORLATOK:
 - egyenes testtartás.
 - vonal- és köralakítás,
 - fordulatok meghatározott irányokba,
- SZABADGYAKORLATOK:
 - kartartások,
 - nyakizom-gyakorlatok,
 - kar-, láb- és törzsmozgások,
 - testhelyzetek,
 - ellenoldaliságban ritmuskeresztezett mozgások.
- KONCENTRÁCIÓS MOZGÁSGYAKORLATOK:
 - kézi szer gyakorlatok (babzsák , karika, labda).

- JÁRÁSOK, FUTÁSOK:

- természetes járás irányváltoztatásokkal,
- speciális járások, állatjárasok utánzása
- járás ritmusra
- futás egyenes vonalban és irányváltásokkal,
- lassítás - gyorsítás.
- akadályok leküzdése,
- versenyfutás.

- SZÖKDELÉSEK UGRÁSOK:

- helyben és haladva (páros lábon vagy váltott lábbal),
- akadályon át (le, fel, át).

- DOBÁSOK, LABDÁS GYAKORLATOK:

- labdafogások, labdaészlelés,
- labdagurítás, labdavezetés,
- labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások)
- labdahajítás.

- TÁMASZ-, FÜGGÉS-ÉS EGYENSÚLYGYAKORLATOK:

- talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás),
- padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban,
- gurulások,
- egyensúlyozás emelt szeren (pad).

- FOGLALKOZÁSOK A SZABADBAN:

- évszaknak megfelelően tervezett játékok, foglalkozások

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást;
- Kifejlődött ellenálló képességük, alkalmazkodó képességük szabályokhoz és társhoz;
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált;
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- Tér- és időbeli tájékozódó képességük egyre fejlettebb;
- Egyéni, csoportos sor- és váltóversenyt képesek játszani a szabályok pontos betartásával;
- Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- Kialakult a testséma, ismerik testrészeit;
- Magatartásukban fellelhetők egyes erkölcsi tulajdonságok, mint pl. felelősségérzet, segítőkészség;
- Ismerik az eszközök nevét;
- A rendszeres mozgás következtében a gyermek légző- és keringési rendszerének teljesítőképessége valamint a csont- és izomrendszer teherbíró képessége megnőtt;
- A gyakorlatokat egyöntetűen végzik;
- A testi képességek egyre fejlettebb formái öltöttek.

6. A külső világ tevékeny megismerése

CÉL

- olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést;
- tapasztalatok szereztetése a természeti, emberi és tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetében;
- pozitív viszonyulás kialakítása a természeti, tárgyi és emberi környezethez.

FELADATOK

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése;
- környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása;

A fejlesztés tartalma

a./Társadalmi környezet

- család, családtagok, a család élete;
- az óvoda épülete, az óvoda környéke;
- a felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége;
- a felnőttek munkája egyes munkahelyeken, foglalkozások;
- A felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése;
- viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérés, megszólítás...
- az ember testrészei, külső tulajdonságai;
- érzékszervek megnevezése, ápolása;
- egészséges életmód, egészség megőrzése;
- közlekedési eszközök: személyszállítók - teherszállítók;
- közlekedési eszközök: vízi - légi szárazföldi;
- helyes gyalogos közlekedés faluban - városban, közlekedési magatartás kialakítása;
- környezetünk megóvása, tisztántartása;
- környezetünk színei és színárnyalatai.

b./Természeti környezet

A természet változásai - évszakok - időjárás:

év, hónap, hét, nap, napszakok;

TAVASZ(Víz-föld): - időjárás változása,

- természet ébredése,
- bogarak, rovarok, madarai;
- tavasz hírnökei, tavaszi virágok,
- tavaszi munkálatok a kertekben és a szántóföldeken,
- tavaszi zöldségfélék,
- tavaszi öltözködés,
- növények ápolása, gondozása;

NYÁR(Föld-levegő):

- időjárás változása,
- természet változása,
- nyári öltözködés,
- pancsolás, napoztatás a fürdőmedencében,
- nyári élmények, nyaralások,
- fák bokrok, növények gondozása locsolása,
- aratás, új kenyér

ŐSZ(levegő-tűz):

- időjárás változása,
- őszi öltözködés.
- a természet változása- lombhullás, stb...,
- őszi betakarítások, szüret, stb.,...
- Őszi termések, gyümölcsök, virágok,
- őszi munkálatok a kertekben,
- költöző madarak megfigyelése,
- udvari munka, gereblyézés, levéltakarítás;

TÉL(tűz-víz):

- időjárás változása,
- természet változása,
- téli csapadékok megfigyelése, megnézésük.
 - téli öltözködés - fűtés - fűtési módok,
- téli örömek a hóban, szánkózás, hógolyózás, stb...,
- téli madáretetés,
- élősarok gondozása, ágak haj tatása, magvak csíráztatása,
- szobanövények gondozása;

ÁLLATVILÁG:

- az állatok tulajdonságai, életmódjuk,
- az állatok gondozása, hasznuk.
- állatok és kicsinyeik,
- állatok csoportosítása, lakhelyük szemit;
 - vadállatok,
 - vadonélő állatok,
 - ház körül élő állatok,
 - háziállatok,
 - vízben élő állatok,
 - bogarak, rovarok,
 - madarak.

c. / Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

- megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint;
- mennyiségek összehasonlítása;
 - több - kevesebb - ugyanannyi,
 - hosszabb - rövidebb.
 - alacsonyabb - magasabb.
 - szélesebb - keskenyebb;

- sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek);
- sorba rendezés egyéb szempontok szerint;
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben);
- soralkotások, sorváltozások balról - jobbra, föntről - lefele;
- állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése);
- tapasztalatszerzés a geometria körében;
- testek - síklapok felismerése, megnevezése;
- építés szabadon testekből;
- építés (letakarás) síkmértani formákból;
- tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása;
- szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése;
- tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
- irányok, arányok megfigyelése (bal - jobb, alá - fölé, mellé, köze, előtt - mögött, vízszintes - függőleges);
- térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje - közepe - vége, első - utolsó, fenn - lenn. felső - középső - alsó).

7. Természet- és környezetvédelem

C É L

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

F E L A D A T ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;

- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése;
- a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért;
- tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a levegő, a víz. mint az élei alapvető feltételek tisztántartása, megóvása;

A fejlesztés tartalma

- a csoportszoba szépítése, tisztántartása;
- o csoportszoba és a hozzátartozó helyiségek tárgyait, eszközeit, berendezéseinek megbecsülése, megóvása;
- a szobanövények, élősarok ápolása, gondozása;
- az óvoda udvarának rendben tartásában, tisztántartásában közreműködés (gereblyezés, szemétszedés);
- a fák, bokrok locsolása, megóvása;
- községünk utcáinak, tereink tisztaságánál; megóvása;
- a közösségért, a közért végzett munka pozitív érzelmi feltöltődése.

8. Hagyományok, néphagyományok ápolása

C É L

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság megismertetése, megszerettetése;
- a népi tárvak, értékek megóvása, megőrzése;
- az idősök tiszteletére, szeretetére nevelés.

F E L A D A T

- a közvetlen környezet. a táj, a község népi értékeinek bemutatása;
- néphagyományok, népszokások megismertetése;
- hagyományok ápolása.

A fejlesztés tartalma:

- természetes anyagok felhasználásával barkácsolás, technikái: megismertetése;
- népi játékeszközök készítése (pl.: csutkababa állatfigurák);
- tárgyi értékek bemutatása (pl.: köcsög, korsó, szőttes, faeszközök), gyűjtése és elhelyezése a kijelölt helyen;
- egyszerű magyar tánclépések megtanítása;

- népi gyermekjátékok (gyermekjátékdalok és mondókák) tanítása;
- a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napok számbavétele;
- naptári ünnepek, szokások, események, népszokások.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- Mikulás (Szent Miklós püspök)
- Advent (koszorú készítése)
- Luca - dec. 13. (búza elültetése, csíráztatása, Luca széke....)
- Karácsony (Betlehemes játékok)
- Farsang (Kisze Báb égetés, téltemetés)
- Húsvét (locsolkodás)
- Kerekerdő Nap
- Föld napja
- Szüret (termés-betakarítás)

Hagyományos ünnepek:

- Nemzeti ünnep: március 15.
- anyák napja
- Tanévzáró ünnepség
- Ballagás
- Gyereknap
- Kerekerdő nap
- Föld napja
- Idősek otthonában szereplések alkalmanként
- Községi rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése

Fejlesztés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Tudják személyi adataikat (lakáscím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- Megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- Tájékozódnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: Posta, Gyógyszertár, orvosi

rendelő, stb.....)

- Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- Gyakorlottal: a gyalogos közlekedésben;
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat,
- Ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- Ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- Ismernek néhány növényt, termést;
- Gondozzák, ápolják a növényekéi;
- ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat;
- ismernek néhány rovar, bogarat;
- Megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;
- Érzik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi)
- Tájékoztatóknak a tízes számkörben, isménk a tö- és sorszámneveket;
- Megfogalmaznak állításokat (igaz - hamis);
- Ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- Felismerik az egyszerűbb testeket, síkrnértani formákat;
- Tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- Ismerik az irányokat, arányokat;
- Képesek gondolkodási folyamatokra;
- Részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- Megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- Megbecsülik a felnőttek munkáját;
- Gondozzák, ápolják a növényeket;
- Gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- Vigyáznak környezetük tisztaságára
- Szívesen tevékenykednek a közösségért;
- Megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- Ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;

- Megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- Barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- Ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- Felismernek és megneveznek néhány rési tárgyat, eszközt;
- Megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;
- Tisztelik, szeretik az idős embereket;
 - Szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
 - Erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az. ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

9. Munka jellegű tevékenységek

CÉL

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismertetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

FELADATOK

1. A munka irányításának elvei:

- Az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;

- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- Fokozatosság betartása;
- A gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- Az értékelés ösztönözze a gyermekei az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- Az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

2. Feltételek megteremtése

- Munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- Tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- Eszközök, szerszámok biztosítása;
- Tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása;
- "Én csináltam" - "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása;
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvásának biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

A mindennapi élettel kapcsolatos munkák

3-4-5 éves korban:

a./ Alkalomszerű munkák:

- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;
- Megbízások önkéntesség alapján;
- Ünnepi készülődések ajándéktárgy készítéssel, díszítő munkákkal;
- Udvar - és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyretétele);
- Üzenetátadások;
- Óvónői segítséggel játék, javítás.

b./ Növények gondozása;

- Megfigyelő tevékenységek irányításával;
- Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel;
- Segítségadás a nagyobbaknak.

(4) - 5-6-7 éves korban:

a./ Alkalomszerű munkák:

- Üzenetközvetítés;
- Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások;
- Ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is;
- Segítségadás a bátoratlanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.

b. / Növények gondozása:

- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtatás,)
- Környezetrendezés;
- Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),

c. / Naposi munka:

- Étkezés előkészületeinek teendői (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta asztalra tétele);
- Terem - és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.
- Vigyáznak a terem rendjére (pl.: kint felejtett eszközök helyretétele).
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Ünnepekre ajándékot készítenek.
- Megbízatusukat számon tartják, önállóan végzik.
- Az élősarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.
- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).

- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- Részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.
- Önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evő eszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat,
- A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik,
- A munkafolyamatok célszerű sorrendiét betartják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

CÉL

- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.
- Óvodáinkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

FELADAT

- A tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- A tanulás feltételeinek megteremtése;
- A tanulás megtervezése, megszervezése;
- A. tanulás irányítása;
- Problémahelyzetek megoldatása,
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- Feladattudat kialakítása;
- A szándékos figyelem időtartamának növelése;
- Az önfegyelem kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átéltetése;
- Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi fonná b an;
- Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;
- Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;
- Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;
- A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;
- Tapasztalatszerzések következtetések levonása,
- Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,
- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;
- Önellenzésre való rávezetés;
- Egy más megoldásának értékelése.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- Kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- Tudnak önállóan konkrét, eleim ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- Kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- Felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- Többféle megoldásra törekednek;
- A szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- Képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- Figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- Segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- Kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb...);

- Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

A tanulás formái

- kötött, kötetlen,
- egyéni, mikrocsoportos, frontális.

VI. AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI

1. Gyermekvédelem

Gyermekintézmény lévén természetes, hogy programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az elsődleges prevencióra való törekvés.

Kötelez bennünket ilyen irányú munkánk hosszú hagyománya, valamint a Gyermekvédelmi Törvény, mely jogi és anyagi keretet szab a gyermekközpontú, humánus, a családokat segítő gyermekvédelmi rendszer működésének.

Cél:

- Feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.
- Minden gyermek eljusson fejlődésének azon optimális fokára, mely által képes lesz egyéni készségének és képességének megfelelően az iskola megkezdésére.
- A gyermekek, szülők és dolgozók körében a „másság” elfogadtatása.

Feladat:

- Lehetőségeinken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között, ehhez intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása

- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Intézményen belül szociális szolgáltatások megszervezése.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.

- A gyermek képességének megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása
- Együttműködés a gyermekvédelmi partner társszervekkel.
- A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.

Elveink:

A gyermekvédelem fontos alapelve a nevelési hatások összehangolása a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.

A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Ezt tiszteletben tartva erősítjük a szülők felelősségérzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát.

Személyes kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel.

A titoktartási kötelezettség természetesen minden, családokat érintő kérdésben érvényesül.

Az óvodák hagyományos együttműködését a családokkal, új szemlélettel, új formákkal gazdagítjuk. A család mással nem pótolható, elsődleges szocializációs szerepét a legtöbb esetben igyekszik betölteni. Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik. A társadalmi folyamatok nemkívánatos hatására és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek.

Előfordul, hogy az óvodának át kell vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat is, a gyermek érdekében. Ilyen esetben az óvoda jelenti a gyermek számára a biztonságot, a családi fészek melegét. Ezekben, a családokban is keressük az együttműködés lehetőségét.

Lényegesnek tartjuk a családokhoz való közeledés szemléletét. A kapcsolatkeresésben, kapcsolatteremtésben a kezdeményező szerepet vállaljuk.

A jól működő családok szokásainak, értékrendjének megismerését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a krízishelyzetben lévő családokét. Tapintattal és körültekintéssel segítjük a

szülőket abban, hogy feladataikat minél eredményesebben teljesíthessék. Ezt kívánja meg a gyermek érdeke, a nevelőmunka sikeressége.

A gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik.

Az esetleges elakadás feltárásának folyamatában megjelenik a családi nevelés feltérképezése is. A megfelelő, őszinte kapcsolat a szülőkkel alapvető feltétel a problémák közös megoldásához.

Feladatunk az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Az intézményünkben történő gyermekvédelmi munka koordinálását gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látja el.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi felelős szociális eredetű pedagógiai problémákkal foglalkozik.
- A társadalmi háttér folyamatok nevelési intézményekre és a családokra gyakorolt hatásainak ismeretében foglalkozik a gyermekek szocializációs problémáival
- Segítséget ad a gyermekeknek, a családoknak, az óvodapedagógusoknak az erőforrások feltárásában.
- Érdekképviselőt lát el a szociális, a nevelő - fejlesztő, az egészségügyi, szociálpolitikai, jogi érdekérvényesítő, valamint a gyermekjóléti- és védelmi szolgáltatások igénybevétele érdekében.
- Koordinálja a szociális és a pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki az együttműködésben más szakemberekkel.
- Tájékoztatja a **Szülői Szervezetet** az óvoda gyermekvédelmi tevékenységéről.
- Figyelemmel kíséri az 5 éves korú gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás esetekben eljár a megfelelő szakhatóságoknál.

- Rendszeresen látogatja az állami gondozott, veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeket a csoportban dolgozó óvodapedagógussal közösen.
- Kapcsolatot tart és együttműködik a **Családsegítő- és Gyermekjóléti Szakszolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, védőnővel.**
- Munkájáról folyamatosan tájékoztatja az óvodavezetőt

A gyermekvédelmi munka központi gondolata a megelőzés.

Törekszünk arra, hogy megelőzzük a veszélyeztetett státus kialakulását. Súlyos esetekben azonban, elkerülhetetlen a veszélyeztetett helyzetben élő gyermek, nyilvántartásba vétele.

A nyilvántartásba vétel szempontjai

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők:

- A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok.
- Pszichés károsodás.
- Tágabb környezet ártalmai.
- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés.
- Elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi - lelki bántalmazás.
- Súlyos érzékszervi károsodás illetve betegség.

Veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeknek tekintjük, akit családjában, környezetében ismétlődő fizikai; vagy lelki bántalmazás, zaklatás, erőszak, elhanyagolás ér és ezt nem ellensúlyozza semmi.

Hátrányos helyzetben élő gyermek az, **akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította;** e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, **akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek három éves korában legfeljebb az iskola nyolcadik**

évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

Feltételezzük, hogy minden család közvetít a gyermek számára valamilyen mértékben értéket. A szülőt partnernek tekintjük a nevelésben, akinek igényei és szükségletei vannak. A szülővel szemben nincsenek előítéleteink. Felelősséget érzünk a gyermekkor nyugalmanak, derűjének megőrzésében, hiszen a rohamos változások, a modern élet stressz-hatásai egyre inkább szükségessé teszik a gyermekek óvását, védelmét.

A megszüntetés feladatai:

- a felzárkóztatás megszervezése
- egyéni tehetséggondozás
- a hátrányok csökkentése érdekében egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltése érdekében
- a gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása
- segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően
- együttműködés a társszervekkel, jelzőrendszer működtetése

Intézményen belüli tevékenységek, feladatok:

- óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (felügyelet, étkeztetés, segélyjavaslat, stb.)
- logopédiai, gyógypedagógiai ellátás biztosítása
- egyénre szabott fejlesztési tervek készítése, fejlesztés, a fejlesztés nyomon követése
- közös kirándulás szervezése
- a szülőkkel való kapcsolattartás egyéni formáinak kidolgozása (óvodánként az éves munkatervben rögzítve)

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei:

személyi	- intézményi gyermekvédelmi felelős alkalmazása - szakképzettség megszerzésének elősegítése - az óvodai dolgozók képzése gyermekvédelmi továbbképzéseken - technikai dolgozók folyamatos fejlesztése a témában
dologi	- egészséges, nyugodt környezet kialakítása - a fejlesztéshez szükséges speciális eszközök biztosítása - külön helyiség biztosítása a szülőkkel való érintkezésre
anyagi eszközök	- pályázati lehetőségek kiaknázása - cégek, civil szervezetek, szponzorok támogatása - segélyszervezetek akcióinak megszervezése (Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat, Nagycsaládosok Egyesülete, stb.)

Várható eredmény:

- ✓ Érvényesülnek a gyermeki jogok
- ✓ Megvalósul a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése
- ✓ Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között
- ✓ Csökken az esélyegyenlőtlenség

Nemzeti-, etnikai kisebbség nevelése:

Intézményünkben a cigány gyermekek körében magyar nyelven folyik a nevelés.

A kisebbségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési- fejlesztési rendszerének része, mely az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatit.

Nevelő - fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelveit.

Mint ahogy társadalmunk, községünk lakossága is sokszínű: kulturáltságban, anyagi lehetőségeiben, nemzeti és etnikai hovatartozás tekintetében.

Ez a sokszínűség jellemzi az óvodába járó gyermekeink családi hátterét is. A cigány gyermekek száma óvodánkban emelkedést mutat. Többségük hátrányos szociális környezetben él.

Cél:

- Kompenzálni a családi nevelés esetleges hiányát.
- Segíteni a család valamennyi tagját a többségi társadalom érték- és normarendszeréhez való minél sikeresebb alkalmazkodásában.
- A gyermekeknek - beilleszkedésük során - szeretet és biztonságérzet biztosítása, éreztetve, hogy a „különbözőséget” elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönözzük társas kapcsolataik pozitív alakulását.

Feladat:

- A gyermekek személyiségének megismerése, az esetleges lemaradás területeinek, mértékének megállapítása.
- A családi nevelés jellemzőinek megismerése. (A roma származású gyermekek óvodai nevelését meghatározza az eredet, a beilleszkedés foka, az életvitel, a szülők iskolázottsága, munkavállalása. Tudnunk kell, hogy a gyermeknek hogyan teltek életének első évei. Mindez fontos a családi házzal való együttműködés szempontjából is.)
- Körültekintő testápolási, higiénés, öltözködési szokások alakítása, az étkezési kultúra alapozása. Az egészség megőrzéséhez szükséges szokások alapozása, a harmonikus, szép mozgás elsajátíttatása.
- Az érzelmi élet gazdagítása, az érzelmek felett való uralkodás képességének kialakítása, a másság tiszteletben tartása, az identitás alakítása

- Nyelvi képességek, a kommunikáció fejlesztése
- Erkölcsi, kulturális értékek megismertetése, a magán tulajdon tiszteletben tartásának erősítése.
- A kisebbség kultúrájának és szokásainak megismertetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása, melynek hatására erősödik az identitás.

Arra törekszünk, hogy a szülők három éves kortól szívesen adják óvodába gyermekeiket, felismerve ezzel azt, hogy így nagyobb lehetőség kínálkozik az esélyegyenlőség megteremtésére.

Az óvodapedagógus feladatai:

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**
Biztosítja a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.

A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.

A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.

A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti folyamatosan ellenőrzi.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermeke testi lelki állapotát:

Ha

- fejlődési
- beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
- sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos)
- egészségügyi problémákat tapasztal,
- nemzetiséghez tartozik,
- hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
- szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvodavezető feladatai:

Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, **védi őket** a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

A nevelési év elején **megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot**.

Munkájáról évente **beszámol** a nevelőtestületi értekezleten. **Kapcsolatot tart** konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.

Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.

Nyilvántartatja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.

Továbbképzéseket tart az óvodapedagógusoknak.

Cél:

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a HHH gyermekek részére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével
- Gyermekek központú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Feladat:

- A HH/HHH gyermekek községei belüli teljes körű be óvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget
- A HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel

Szervezési feladatok

Feladat	Felelős
A HHH gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása)	Intézményvezető

Integrációt elősegítő csoportalakítás (csoportonként a HHH gyermekek arányos elosztása)	Intézményvezető
Az igazolatlan hiányzások minimalizálása	óvodapedagógusok a saját csoportjukban
A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása	Intézményvezető

Nevelőtestület együttműködése:

- Rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével
- Esetmegbeszélések
- Hospitálások

Személyi feltételek:

- óvodapedagógusok
- gyermekvédelmi felelős
- gyógypedagógus
- logopédus
- dajka.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik.

- egyéni fejlesztéshez képességfejlesztő játékok
- vizuális eszközök
- vizuális tábla
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák, hengerek, Ayres, Wesco eszközök,)

finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Feladat	Felelős
Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek testi fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szakorvosi vizsgálatok – fogászat, szemészet, ortopédia -) kezdeményezése, megszervezése	Intézményvezető
Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel közös programok – pl. egészségnap - szervezése	Óvodapedagógusok
Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulásokon való részvétel és rendezvények látogatásának biztosítása)	Gyermekvédelmi felelős
Szociális ellátó rendszerrel való aktív együttműködés (a rászorulóknak segítése a természetbeni és pénzügyi juttatásokhoz)	Gyermekvédelmi felelős

Együttműködés a szülőkkel:

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beilleszkedésének biztosítása
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
 - egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
 - gyermekmunkák bemutatása, elemzése,
 - szülők részvételi lehetőségének biztosítása a napi tevékenységek során
- Egyéni beszélgetések,
 - gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése,
 - a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése,
 - a család erőforrásainak feltárása

➤ Szülői közösségek kialakítása

- Szülői Szervezeti tagság,
- rendezvények szervezése pl. őszi programok, adventi előkészületek, farsang, évzáró, anyák napja, stb.

Együttműködés az óvodán kívüli szervezetekkel

Szervezet	Együttműködési lehetőségek
Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat	Szülők támogatása, erőforrásaik feltárása
Védőnői hálózat	A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
Szakmai szolgáltatók – Szakértői Bizottság	Konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások megtervezése, biztosítása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- ✓ A gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája iránt
- ✓ Életkorának és egyéni képességének megfelelően olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket közvetítse
- ✓ Tájékozódni tud kommunikációs helyzetekben
- ✓ Ismeri az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.

VII. A SAJÁTOS NEVELÉS IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE, HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – az egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar) gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Valamint intézményünk kijelölhető még az enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos azon gyermekek számára, akiknek integrált nevelése- oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása indokolt.

További feladatként intézményünk ellátja a Tankerületi Szakértői Bizottság által diagnosztizált beilleszkedési, magatartási nehézséggel, tanulási nehézség veszélyeztetettséggel küzdő gyermekek preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos fejlesztését fejlesztő pedagógus/gyógypedagógus segítségével.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

1. Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.

- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyisé jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A habilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A habilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás- fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése

- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A rehabilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkor számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

Ennek lényege, hogy a korai együttlét során a sérült gyermek – személyiségfejlődése harmonikussá válik – és szülei megtapasztalják a toleranciát, az ép gyermekek számára pedig természetessé válik a „másság”.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. Ezt elfogadva dolgozta ki intézményünk a Sajátos nevelési igényű gyermekek helyi program fejezetét.

Cél:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladat:

- Olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése (mozgásterápia, vizuális-, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd- és nyelvi képesség fejlesztése, megismerő folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátításának gyakoroltatása.
- A napi életritmusba a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sérültek felzárkóztatását segítik elő.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- Interperszonáliskapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.

Az integrált nevelés feltételei:

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény alapító okiratában
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel

(Értelmi elmaradás, részképesség zavar, esetében – Tankerületi Szakértői Bizottság, PMPSZ Szakértői Bizottság – Cegléd)

(Beszédfogyatékoság esetében – Beszédvizsgáló Országos Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ – Budapest)

(Mozgásfogyatékoság esetében – Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és Szakértői Bizottság – Budapest)

- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg
- Az integrált óvodai csoportok létszáma 20 fő, amelybe maximum 2-3 sérült gyermek kerülhet

- Csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak

Intézményünkben a fejlesztés területei:

A sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- Egyéb pszichés fejlődési zavar ,súlyos tanulási,figyelem-vagy magatartásszabályozási zavar.
- Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése- oktatása,egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.

További feladatként látja el a Tankerületi Szakértői Bizottság által diagnosztizált beilleszkedési, magatartási nehézségekkel, tanulási nehézség veszélyeztetettséggel küzdő gyermek preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos fejlesztését,fejlesztő pedagógus segítségével.

3. Értelmileg akadályozottak

Intézményünkben – a magas csoportlétszámok miatt – elsősorban az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni. (A diagnózist a PMPSZ 2. sz. Szakértői és Rehabilitációs Bizottság – Cegléd, állítja fel).

Az ő esetükben az ép gyermekekkel közösen történő együttnevelést tudjuk felvállalni az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárskapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja:

- A tankötelezettségi-kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat:

Sérülés terület	Gyógytest-nevelő	Gyógypedagógus	Logopédus
Mozgás	X	X	
Beszéd		X	x
Értelmi		X	
Pszichés		X	

- gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- a fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

Fejlesztési kompetenciák

A speciális ellátás LEHETŐSÉGEI

Sérülés	Intézményen belül	Intézményen kívül
Mozgás	- nagymozgás fejlesztés - finommotorika fejlesztés	lovaglás megszervezése igény szerint
Beszéd és kommunikáció	- logopédiai terápiák	
Tanulási akadályozottság	- gyógypedagógiai fejlesztés	Testi és érzékszervi terápiák
Pszichés	- gyógypedagógiai fejlesztés	Testi és érzékszervi terápiák
Orvosi, pszichológusi esetek		Szakorvosok, szakértői bizottság

Személyi feltételek

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben:

- óvodapedagógusok
- logopédus,
- gyógypedagógus,
- dajka.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történí:

- nagyméretű tükör,
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör,
- vizuális tábla,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák, hengerek, Wesco eszközök),
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Gyógypedagógus általános feladatai:

- Az óvodai csoportok életének megfigyelése hospitálás keretében, különös tekintettel az óvodapedagógusok által problémásnak ítélt gyermekek ismeretében. Annak eldöntése, hogy a megfigyelt gyermek valóban gyógypedagógiai megsegítést igényel-e vagy az óvodapedagógusokat kell felkészíteni a probléma kezelésére.
- A kiszűrt gyermekek alapos, többirányú megfigyelése a csoportban tevékenység, játék, stb. közben.
- A szülő bevonása irányított kérdésekkel, anamnézis felvétele a probléma okainak tisztázására.
- Amennyiben még nem történt meg a diagnosztizálás, de a csoportban fellelhető súlyosabb problémás gyermek, azt ajánlott időben elküldeni a megfelelő szakvéleményt adó helyekre.

- A szülőket minden esetben előzetesen megfelelően tájékoztatni kell a vizsgálat céljáról és fontosságáról.
- A szakvélemény alapján kell a gyermek fejlesztését még hatékonyabban végezni.
- Biztosítani kell a szülők és óvodapedagógusok felé, hogy egy-egy fejlesztő tevékenységet meglátogassanak, így várható el a szülőtől, hogy partner legyen.
- Minden kiszűrt gyermekről írásos anyagot kell készíteni, amely tartalmazza a megfigyeléseket, a felvett anamnézist, a fejlesztendő területeket, a tevékenységek anyagát és a gyermek fejlődését.
- A kívánt cél elérésekor összegző véleményt kell készíteni, amely egyben lezárja a fejlesztést.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény:

- ✓ Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre
- ✓ Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a „másság” elfogadását, tolerálását.

Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Több éve tapasztalható, hogy egyre növekszik azoknak a gyermekeknek a száma, akik nem fogyatékosak, - épek – mégis a „másság” jellemzi őket, ezért különleges ellátásra szorulnak.

A „másság” jellemzői:

- beilleszkedési zavar
- magatartási rendellenesség
- tanulási nehézség

A fenti problémákkal küzdő gyermekek vizsgálatát és szakvéleményezését a Tankerületi Szakértői Bizottság készíti el.

Intézményünk a szakvéleményben megfogalmazott feladatok alapján végzi a problémás gyermekek fejlesztését, integrált óvodai csoportokban.

A fejlesztés célja:

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése

Feladatok:

- A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermekek „másságának” elfogadtatása, kezelése
- A problémás gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése

A fejlesztésben résztvevő személyek:

- Óvodapedagógusok,
- gyógypedagógus,
- pedagógiai asszisztens,

VIII. INTÉZMÉNYI TERVEZÉS-, MÉRÉS-, ÉRTÉKELÉS

A gyermekek egyéni készség- és képességfejlesztése érdekében saját kidolgozott módszert alkalmazunk.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési - fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait. Az egyéni fejlesztési terv az óvodák csoportnaplóiban található.

A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése:

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatban.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumai:

- egyéni fejlettségmérő lapok,
- csoportnapló heti terve.

Egyéni fejlettségmérő lapok

A konkrét mérés elvégzéséhez kilenc **mérési terület** kijelölésére került sor, melyeket az intézmény nevelőtestülete határozott meg. Az egyes mérési területeihez hat-hat **szempont** tartozik, melyeknek a jellemzőire kíváncsiak vagyunk, a szempontok mellé 0-tól 4-ig tartó **becslési skála** tartozik, amely által a megfigyelésre épülő mérés regisztrálható.

Ennek lényege, hogy a megfigyelés során nemcsak magát az eredményt írjuk le, hanem értékítéletet mondunk a megfigyelt jelenségről, az előzetesen elfogadott skálán történő elhelyezés útján.

Az elkészített táblázatokba évente egyszer (májusban) kerül sor a számjegyekkel történő rögzítésre. A gyermek fejlődésének nyomon követése érdekében az óvodába lépést követően két hónapon belül történik az első diagnosztikus mérés rögzítése, valamint az iskolába lépőknek februárban kerül eredmény a lapjára.

A számok felhasználásával nyomon tudjuk követni a gyermekek önmagukhoz képesti fejlődését a különböző nevelési területeken.

A rendelkezésre álló adatok további elemzés céljára és ok-feltárássra is hasznosítjuk.

Értékelési területek, szempontok

- **Egészséges életmód jellemzői**
 - **tisztálkodás**
 - **öltözködés**
 - **étkezés**
 - **fogmosás**
 - **WC használat**
 - **zsebkeendő használat**
- **érzelmi nevelés, szocializáció jellemzői**
 - **szerep megnyilvánulások**
 - **közösséghez alkalmazkodás**
 - **társas kapcsolatok**
 - **felnőttekhez való viszony**
 - **érzelmi állapot**
 - **temperamentum**
- **akarati tulajdonságok jellemzői**
 - **önuralom**
 - **kudarccal elviselése**
 - **döntési képesség**

- *munkához való viszony*
- *konfliktusmegoldás*
- *feladattudat*
- *anyanyelvi fejlettség jellemzői*
 - *nyelvhasználat*
 - *fonémahallás*
 - *képolvasás*
 - *kifejezőképesség*
 - *versmondás jellemzői*
 - *mesemondás jellemzői*
- *játék jellemzői*
 - *gyakorló játék*
 - *konstrukciós játék*
 - *szerepjáték*
 - *dramatizálás, bábjáték*
 - *szabályjáték-, szabálytudat*
 - *szerep megnyilvánulások*
- *motoros képességek jellemzői*
 - *30 m-es futás*
 - *tartós futás*
 - *kétkezes medicinlabda dobás (cm)*
 - *helyből távolugrás*
 - *labdapattogatás*
 - *célbadobás (3 m-ről 50 cm-es karikába)*
- *motoros képességek jellemzői*
 - *mozgáskoordináció*
 - *finommotorika*

 - *formaábrázolás*
 - *emberábrázolás*
 - *eszközhasználat*

- *kreativitás*

Pszichés funkciók jellemzői

- ***érzékelés-, észlelés jellemzői***
 - *vizuális érzékelés*
 - *akusztikus észlelés*
 - *tapintásos észlelés*
 - *téri orientáció*
 - *időérzékelés*
 - *szerialitás*
- ***emlékezet-, figyelem-, gondolkodásjellemzői***
 - *vizuális emlékezet*
 - *verbális emlékezet*
 - *matematikai tájékozottság*
 - *gondolkodás*
 - *figyelem*
 - *monotónia tűrés*

Óvoda – iskola átmenet támogatása:

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka biztosítása az intézményben
 - tanulási képességek megalapozása
 - tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése szűrő vizsgálatokkal és egyéni fejlesztéssel
 - megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy, kreativitás szükséges szintjének kialakítása
- Iskolaválasztás támogatása
 - a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztás lehetőségét nem sértve a HHH gyermekek előnybe részesítésének szorgalmazása
 - az SNI minősítésű gyermekekkel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás
- Az iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása
 - kölcsönös hospitálások,

- esetmegbeszélések,
 - szakmai műhelyek,
 - közös programok,
 - gyermekek mérési eredményeinek megismertetése.
- A gyermekek fejlődésének utókövetése az általános iskola első éveiben.

IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodánk sikerkritériuma)

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, - legkorábban - abban az évben, amelyben a hatodik, - legkésőbb - amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel. A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. Ezért minden nevelési területre, évente kidolgozzuk a céloknak való megfelelés sikerkritériumát, (ezt az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza).

Ennek lényege, hogy a sikerkritériumhoz rendelt skála segítségével számszerűsítve mérjük az eredményeket, amelyből könnyen megállapítható, hogy hány százalékban sikerült a kitűzött célokat megvalósítani.

A százalékos sikerkritériumokat évente és csoportonként és korosztályonként állapítjuk meg, mert a gyermekek adott évi összetétele nagymértékben befolyásolja a teljesítést.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabillá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- ✓ Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- ✓ Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- ✓ Mozgása összerendezett, mozgás - koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- ✓ Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- ✓ Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- ✓ Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- ✓ Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- ✓ Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- ✓ Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akarati élet, szocializáció alakulása

- ✓ Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- ✓ Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- ✓ Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.

- ✓ A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarat tényezők.
- ✓ Társadalmi szerepkészítése sokrétű.
- ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- ✓ Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- ✓ A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- ✓ Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- ✓ Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- ✓ Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- ✓ Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- ✓ Kialakul testsémája.
- ✓ Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- ✓ Ismeri a téri irányokat.
- ✓ Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- ✓ Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- ✓ Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- ✓ Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- ✓ A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.

- ✓ Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- ✓ Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- ✓ Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- ✓ Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.

- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- ✓ Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- ✓ Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- ✓ Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

- ✓ A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- ✓ Képesse válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- ✓ Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- ✓ Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- ✓ Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- ✓ Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok

- ✓ Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- ✓ Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- ✓ Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- ✓ Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- ✓ Önállóan használja a ritmushangszereket.
- ✓ Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése

- ✓ Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- ✓ Képes esztétikusan hatni környezetére.
- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.

- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- ✓ Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- ✓ Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- ✓ Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- ✓ Munkavégzése igényessége tükrözi.
- ✓ Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- ✓ Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- ✓ Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- ✓ Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- ✓ Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- ✓ Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- ✓ Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Elfogadta

Dátum

Nevelőtestület

2. Jóváhagyta

Dátum

Óvodavezető